

อธิบายหนังสือ บทเรียนต่างๆ ที่สำคัญสำหรับคนทั่วไป

الأحكام الملمة على الدروس المهمة لعامة الأمة

< ไทย - Thai - تايلاندي >

อับดุลอะซีซ บิน ดาอูด อัล-ฟายซ

عبدالعزیز بن داود الفایز

๒๐๑๒

ผู้แปล: ทีมงานภาษาไทยเว็บอิสลามแฮร์ส

ผู้ตรวจ: ชุฟอัม อุษมาน

ترجمة: فريق اللغة التایلاندية بموقع دار الإسلام

مراجعة: صافي عثمان

คำนำผู้เขียน

การสรรเสริญทั้งมวลเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ เราใคร่ขอสรรเสริญ ขอความช่วยเหลือ และขอกอภัยโทษต่อพระองค์ และเราขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้รอดพ้นจากความเลวร้ายของตัวเองและจากพฤติกรรมที่ไม่ดีของเรา ผู้ใดที่พระองค์ทรงชี้นำทางเขา จะไม่มีใครทำให้เขาหลงทางไปได้ ส่วนผู้ใดที่พระองค์ทรงให้เขาหลง ก็จะไม่ผู้ใดให้ทางนำแก่เขาได้

ฉันขอปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรได้รับการเคารพภักดีอย่างเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮฺ แต่เพียงผู้เดียว ไม่มีภาคีใดๆ ร่วมกับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณตนว่ามุฮัมมัดเป็นบ่าวของอัลลอฮฺและเป็นศาสนทูตของพระองค์

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٣٦﴾﴾ [آل عمران: 102]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงยำเกรงต่ออัลลอฮฺอย่างแท้จริงเถิด และพวกเจ้าอย่าเพิ่งตายนอกจากในฐานะที่พวกเจ้าเป็นมุสลิมผู้นอบน้อมเท่านั้น” (อาล อิมรอน :102)

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَجَدَّوْا وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِءَ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾﴾ [النساء : 1]

ความว่า “มนุษยชาติทั้งหลาย จงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้า ผู้ทรงบังเกิดพวกเจ้ามาจากชีวิตหนึ่ง และทรงบังเกิดคู่ครองของเขาจากชีวิตนั้น และทรงให้บรรดาชายและหญิงแพร่สะพัดจากทั้งสองชีวิตนั้น และจงยำเกรงอัลลอฮฺที่พวกเจ้าต่างขอกันด้วยพระองค์ และพึงรักษาเครือญาติ แท้จริงอัลลอฮฺทรงสอดส่องดูพวกเจ้าอยู่เสมอ”(อัน-นีส้า :1)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾﴾ [الأحزاب : 70-71]

ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย จงยำเกรงอัลลอฮฺ และจงกล่าวถ้อยคำที่เที่ยงธรรมเถิด พระองค์จะทรงปรับปรุงการงานของพวกเจ้าให้ดีขึ้น และจะทรงอภัยโทษในความผิดของพวกเจ้า และผู้ใดที่เชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺและเราะสูลของพระองค์ แน่نون เขาจะได้รับความสำเร็จอันใหญ่หลวง” (อัล-อะหฺซาบ:70-71)

ครั้งหนึ่ง เมื่อฉันได้อ่านหนังสือ “ฮัด-ตุรฺลุส อัล-มุฮิมมะฮฺ ลี อามมะฮฺ อัล-อุมมะฮฺ” (แปลเป็นไทยว่า บทเรียนสำคัญสำหรับบุคคลทั่วไป) ของท่านเชคอับดุลอะซีซ บิน บาซ – ขออัลลอฮฺทรงเมตตาท่านด้วยเถิด – ท่านได้นั้น ได้เกิดประกายความคิดขึ้นมาว่า ฉันน่าจะขยายความหนังสือเล่มนี้ อันเนื่องจากเล็งเห็นว่าเนื้อหาสาระมีความสำคัญต่อมุสลิมทุกคนเป็นอย่างยิ่ง เสมือนกับว่าเป็นสารที่จะส่งไปยังทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งผู้รู้และผู้เรียน ฉันจึงได้วิงวอนขอต่ออัลลอฮฺให้ทรงชี้นำฉันในสิ่งที่ดีกว่า และฉันได้ปรึกษากับเหล่าผู้รู้

ซึ่งทุกคนล้วนสนับสนุน ฉันจึงตั้งมั่นที่จะดำเนินโครงการนี้ให้ลุล่วงไปด้วยดี จึงได้ขออนุญาตจากท่านเชคอับดุลอะซีซที่จะขยายความหนังสือเล่มนี้ ซึ่งท่านก็อนุญาตให้ จึงขอขอบคุณไว้เป็นอย่างสูง

แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะดูเหมือนว่าเล็กน้อย แต่เนื้อหาสาระที่บรรจุไว้นั้นได้ครอบคลุมรวบรวมถึงหลักการยึดมั่นและหลักปฏิบัติ ทั้งยังได้กล่าวถึงหลักคุณธรรม และจริยธรรมที่มุสลิมควรถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และช่วงท้ายเล่มจะเตือนให้ระวังถึงพิษภัยของการตั้งภาคีและพฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นการฝ่าฝืน จึงถือได้ว่าเป็นสารที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมอย่างยิ่ง ตรงกับชื่อของมันที่ว่า เป็นบทเรียนสำคัญสำหรับคนทั่วไป

รูปแบบการอธิบายขยายความที่ฉันเลือกถือปฏิบัติ คือจะไม่อธิบายจนยาวเหยียดถึงกับเบื่อหน่าย และมีได้สั้นจนจับใจความไม่ได้ ฉันจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเกิดประโยชน์แก่บรรดาอิมามประจำมัสยิดที่จะนำไปอ่านให้มะอ์มูนฟังหลังละหมาด หรือหัวหน้าครอบครัวที่จะอ่านให้สมาชิกในครอบครัวฟัง หรือนักเรียนนักศึกษาก็สามารถนำไปสอนที่หมู่บ้านของตนเอง ซึ่งฉันเองได้ตระหนักที่จะนำหลักฐานมาประกอบแต่ละหัวข้อเท่าที่สามารถหามาได้ และฉันได้ตั้งชื่อหนังสือเล่มนี้ว่า

«الأحكام الملمة على الدروس المهمة»

และท่านเชคอับดุลอะซีซ บิน บาซ เองได้ตรวจทานและเสริมองค์ความรู้ในส่วนที่ควรเสริม ซึ่งฉันได้ขีดเส้นใต้คำที่ท่านเสริมไว้เป็นเครื่องหมาย

สุดท้ายนี้ หากท่านผู้อ่านท่านใดพบข้อผิดพลาด และความบกพร่องประการใด กรุณาให้คำแนะนำ และท้วงติงได้ เพราะคนเราจะมีค่าน้อยด้วยตัวคนเดียว แต่จะมีค่ามากด้วยพวกพ้องของเขา

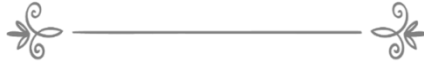
ขอวิงวอนด้วยพระนามอันวิจิตรของอัลลอฮ์และด้วยคุณลักษณะอันสูงส่งของพระองค์โปรดให้หนังสือเล่มนี้มีคุณประโยชน์มหาศาล และทรงให้การทำงานของฉันมีความบริสุทธิ์ต่อพระองค์ และขอพระองค์ทรงให้ภาคผลที่ดีแก่ผู้เขียนและผู้อธิบายหนังสือเล่มนี้ และขอพระองค์ทรงให้เราและท่านได้เข้าสวรรค์ชั้นฟิรดาวส์พร้อมกับบรรดาศาสนทูต บรรดาผู้สัจจริง และบรรดาผู้พลีชีพในหนทางของพระองค์ด้วยเถิด

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

อับดุลอะซีซ บิน ดาอูด อัล-ฟายซ

อัส-ซุลฟี 21/5/1415

อธิบายหนังสือ บทเรียนต่างๆ ที่สำคัญสำหรับคนทั่วไป

บทที่ 1 อัล-ฟาติหะฮฺ และบทสุเราะฮฺสั้น

สุเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ และบทสุเราะฮฺสั้นๆ เช่น สุเราะฮฺ อัล-ชัลชะละฮฺ ถึง สุเราะฮฺ อัน-นาส ด้วยการฝึกอ่านให้ถูกต้อง ท่องจำ และอธิบายในส่วนที่จำเป็นต้องทำความเข้าใจ

ท่านเชคอัब्ดุลอะซีซ บิน บาซ เราะหิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวไว้ในบทที่หนึ่งว่า มุสลิมทุกคนจะต้องหมั่นศึกษาเรียนรู้สุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺและบทสุเราะฮฺสั้นๆ - ตามขีดความสามารถของแต่ละคน - เนื่องจากการเรียนรู้สุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺถือเป็นภาคบังคับรายบุคคล เพราะว่าละหมาดใดที่ไม่ได้อ่านสุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺย่อมจะใช้ไม่ได้ ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้เคยกล่าวไว้

ขั้นตอนปฏิบัติของผู้ที่จะสอนสุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺให้แก่บุคคลอื่น มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สอนให้อ่าน หากผู้เรียนยังอ่านไม่ได้ แต่หากผู้เรียนอ่านได้แล้ว ก็ให้เข้าสู่ขั้นตอนต่อไป นั่นคือ

ขั้นตอนที่ 2 สอนให้อ่านอย่างถูกต้องตามหลักการอ่าน

ขั้นตอนที่ 3 ให้ท่องจำสุเราะฮฺ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น

- ผู้สอนอ่านนำอย่างช้าๆ ผู้เรียนอ่านตามไปจนกระทั่งจำได้ทั้งสุเราะฮฺ
- อธิบายความหมายสุเราะฮฺ
- วินิจฉัยกฎเกณฑ์ และบทเรียนต่างๆ ที่ได้รับจากโองการที่อ่าน

ตัวอย่างบทเรียนที่ได้รับจากสุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺ คือ

- การอ่านสุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺนั้นเป็นรูกนหนึ่งของการละหมาด ท่านเราะฮฺลุล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่า

«لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَقْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ»

ความว่า “ การละหมาดของผู้ที่ไม่ได้อ่านอัล-ฟาติหะฮฺจะใช้ไม่ได้” (บันทึกโดยอัล-บุคอรี 723 และมุสลิม 394)

- บรรดาสะลัฟและปวงปราชญ์ทั้งหลายต่างเห็นพ้องต้องกันว่าจะต้องมีความศรัทธามั่นต่อพระนามอันวิจิตรและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ โดยที่จะต้องยอมรับต่อคุณลักษณะที่อัลลอฮฺทรงยืนยันแก่พระองค์เอง หรือที่ท่านศาสนทูตได้ยืนยันไว้สำหรับพระองค์ และปฏิเสธคุณลักษณะที่อัลลอฮฺไม่ทรงยอมรับ

แก่พระองค์ หรือที่ท่านเราะฮ์ลุได้ปฏิเสธไว้ โดยไม่มีการบิดเบือน ไม่มีการเปรียบเทียบ ไม่มีการเทียบเคียง และไม่มีการแสดงรูปแบบ

- คำว่า “อิบาตะฮ์” มีนัยที่กว้างขวางมาก ซึ่งหมายรวมถึงทุกวจาที่เปล่งออกมาและทุกๆ พฤติกรรมทั้งภายนอกและภายในที่อัลลอฮ์ทรงพอพระทัย

- การอิบาตะฮ์ใดก็แล้วแต่ที่ได้ปนเปื้อนกับการตั้งภาคี อิบาตะฮ์นั้นจะเป็นโมฆะ

- มุสลิมทุกคนจะต้องรำลึกถึงวันแห่งการตอบแทน และการที่คนเราไม่ลืมเดือนที่จะนึกถึงวันที่ยิ่งใหญ่ จะช่วยผลักดันให้เราได้กระทำการภักดีและละเว้นจากพฤติกรรมที่ต้องห้ามได้เป็นอย่างดี

และให้ถือปฏิบัติในการศึกษาสุเราะฮ์อื่นเช่นเดียวกับสุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮ์ คือทั้งอ่าน ท่องจำ และอธิบายความหมาย วัลลอฮุอะอูลัม

บทที่ 2 คำปฏิญาณแห่งอิสลาม

คือกล่าวคำปฏิญาณตนว่า “แท้จริงไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีอย่างเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ และแท้จริงท่านนบีมุหัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์”

ประการที่ 1 สถานะของคำปฏิญาณตน

คำปฏิญาณตนทั้งสองประโยค เป็นรুকอนอิสลามข้อที่หนึ่ง ท่านอิบนุ อุมร์ เราะฮิฎัลลอฮุอันฮุม่า เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ ، شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ ، وَصَوْمَ رَمَضَانَ ، وَحَجَّ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ لِمَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا»

ความว่า “อิสลามนั้นวางอยู่บนหลักการพื้นฐานห้าประการ นั่นคือ การปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮ์ และมุหัมมัดนั้นคือศาสนทูตของอัลลอฮ์ การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด การจ่ายซะกาต การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน และการประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยตุลลอฮ์ สำหรับผู้ที่มีปัจจัยสามารถเดินทางไปได้” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีฮ์ 8 และมุสลิม 16)

ดังนั้น คำปฏิญาณตนจึงเป็นรากฐานของศาสนา เป็นป้อมปราการที่มั่นคง และเป็นสิ่งจำเป็นประการแรกของบุคคลคนหนึ่ง ซึ่งการกระทำทุกอย่างจะได้รับภาคผลก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้กล่าวคำปฏิญาณตนและน้อมปฏิบัติตามเนื้อหาสาระของคำคำนี้

ประการที่ 2 ความหมายของคำปฏิญาณตน

หมายถึง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีอย่างเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ เราจะให้ความหมายเป็นอย่างอื่นไม่ได้เลย เช่น จะให้ความหมายว่า “ไม่มีผู้สร้างใดนอกจากอัลลอฮ์” หรือ “ไม่มีพระเจ้า” หรือ “ไม่มีผู้ให้ปัจจัยนอกจากอัลลอฮ์” ด้วยเหตุผลหลายประการ ส่วนหนึ่งก็คือ เนื่องจากว่า

บรรดาผู้ปฏิเสธชาวกุเรซมิได้ปฏิเสธเลยว่าอัลลอฮ์เป็นผู้สร้างสรรพสิ่งต่างๆ แต่ความเชื่อนี้หาได้เกิดประโยชน์แก่พวกเขาแต่อย่างใด พวกเขาเข้าใจความหมายของคำนี้อย่างลึกซึ้ง พวกเขาจึงไม่ยอมที่จะกล่าวคำนี้เมื่อท่านเราะสูลเรียกกร้องพวกเขาให้กล่าวว่า **“ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์ - ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรได้รับการเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮ์”**

เรารู้สึกงงงวยนักที่ในปัจจุบันนี้ผู้คนกล่าวคำปฏิญาณตนว่า **“ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์ - ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีอย่างเที่ยงแท้้นอกจากอัลลอฮ์”** โดยที่พวกเขาไม่ได้เข้าใจความหมายอย่างแท้จริง พวกเขาจึงวิงวอนขอต่อพระเจ้าอื่นๆ ร่วมกับอัลลอฮ์ ไม่ว่าจะจากผู้ที่ถูกฝังในหลุมศพ หรือผู้วิเศษ เป็นต้น แล้วอ้างตนว่าพวกเขาให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ อัลลอฮ์ลมุสตะอาน

ประการที่ 3 กฎเกณฑ์ของคำปฏิญาณตนมีสองประเด็น

ประเด็นที่หนึ่ง การปฏิเสธ ด้วยกรกล่าวว่า **“ลาอิลาฮะ - ไม่มีพระเจ้าอื่นใด”**

ประเด็นที่สอง การยอมรับ และยืนยัน ด้วยกล่าวว่า **“อิลลัลลอฮ์ - นอกจากอัลลอฮ์”**

ดังนั้นเมื่อกกล่าวว่า **“ไม่มีพระเจ้าอื่นใด”** เท่ากับว่าได้ปฏิเสธพระเจ้าทั้งหมดที่มีอยู่ขึ้นจากอัลลอฮ์ และเมื่อกกล่าวว่า **“นอกจากอัลลอฮ์”** เท่ากับเป็นการยืนยันการเป็นพระเจ้าแต่อัลลอฮ์เพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ ร่วมกับพระองค์

ประการที่ 4 ความประเสริฐของการกล่าว **“ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮ์”**

คำปฏิญาณตนมีความประเสริฐที่สูงส่งมาก ณ อัลลอฮ์ ผู้ใดที่กล่าวคำนี้ อัลลอฮ์จะให้เขาเข้าสวนสวรรค์ของพระองค์ ส่วนผู้ใดที่กล่าวแค่ลมปาก ไม่มีความจริงใจเขาก็ยังได้รับความคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สินในโลกนี้ ส่วนในปรโลกก็สุดแล้วแต่อัลลอฮ์จะคิดบัญชีกับเขาอย่างไร และเขาผู้นั้นจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มของผู้กลับกลอก

อนึ่ง คำปฏิญาณตนเป็นวลีที่สั้นๆ เพียงไม่กี่อักษร กล่าวได้ไม่ยาก แต่มีน้ำหนักยิ่งนักในตาซัง ท่านอิบน์ เราะอ์บได้รวบรวมความประเสริฐของคำคำนี้ไว้ในหนังสือที่ชื่อว่า **“กะลิมะฮ์ อัล-อิลลาฮะฮ์”** ไว้หลายประการพร้อมนำหลักฐานประกอบ เช่น

- 1) คำปฏิญาณตนเป็นคำของสวนสวรรค์ ซึ่งผู้ใดที่กล่าวคำนี้ก่อนสิ้นชีวิตเขาจะได้เข้าสวรรค์
- 2) เป็นคำกล่าวที่จะทำให้รอดพ้นจากขุมนรก
- 3) เป็นคำกล่าวที่เป็นเหตุให้ได้รับการอภัยโทษ
- 4) เป็นคำกล่าวที่เป็นความดีงามสูงสุด
- 5) เป็นคำกล่าวที่ลบล้างความผิด
- 6) เป็นคำกล่าวที่จะเปิดม่านที่ปิดกั้นเส้นทางสู่อัลลอฮ์
- 7) ผู้ใดที่กล่าวคำนี้ อัลลอฮ์จะทรงเชื่อในตัวเขา
- 8) เป็นคำที่ประเสริฐที่สุดที่บรรดาศาสนทูตของอัลลอฮ์ได้กล่าวไว้

- 9) เป็นคำกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮ์ที่ดีที่สุด
- 10) เป็นการกระทำที่ประเสริฐที่สุด
- 11) เป็นคำกล่าวที่มีภาคผลเพิ่มเป็นทวีคูณ เท่ากับการปลดปล่อยทาสให้เป็นไท
- 12) เป็นคำกล่าวที่เป็นเกราะป้องกันชัยฏอนมารร้าย
- 13) เป็นคำกล่าวที่ทำให้ได้รับความปลอดภัยจากความโดดเด่นในหลุมฝังศพ
- 14) เป็นคำกล่าวที่ทำให้ได้รับความสะดวกในวันฟื้นคืนชีพ
- 15) เป็นสัญลักษณ์ของผู้ศรัทธาเมื่อฟื้นขึ้นมาจากหลุมศพ
- 16) เป็นคำกล่าวที่จะเปิดประตูสวรรค์ทั้งแปด ซึ่งเขาจะเลือกเข้าทางประตูใดก็ได้
- 17) เป็นคำกล่าวที่จะนำเจ้าของ/ผู้ที่เอ่ยมันออกจากนรก แม้ว่าเขาต้องตกนรกด้วยความบกพร่องในหน้าที่ต่อคำปฏิญาณนี้ระหว่างที่มีชีวิตอยู่บนโลกดุนยา ก็ตาม แต่สุดท้ายเขาก็จะได้ออกจากนรก (ดูเพิ่มเติมในหนังสือของเชคศอลิหฺ บิน เฟาซาน หัวข้อ “ลาอิลละฮะ อิลลัลลอฮ์”)

ประการที่ 5 ความหมายของคำปฏิญาณตนว่า “มุหัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์”

หมายถึง จะต้องเชื่อมั่นและยอมรับในสิ่งที่ท่านนำมาบอก เชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน ละเว้นจากข้อห้ามต่างๆ ที่ท่านห้ามปราม และให้ความสำคัญกับข้อใช้และข้อห้ามของท่าน อย่าได้นำเอาความคิด ทัศนะและคำพูดผู้ใดนำหน้าก่อนคำพูดของท่าน

ประการที่ 6 พึงทราบเถิดว่าผู้ใดที่ปฏิญาณตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คุณควรแก่การเคารพสักการะดีอย่างเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์แต่เพียงผู้เดียว และแท้จริงมุหัมมัดเป็นบ่าวของอัลลอฮ์และเป็นศาสนทูตของพระองค์ และแท้จริงอิซาเป็นบ่าวของอัลลอฮ์และเป็นศาสนทูตของพระองค์ เป็นประกาศิตที่อัลลอฮ์ประทานให้แก่มัรยัม และเป็นวิญญูณที่ประทานมาจากพระองค์ และเชื่อว่าเรื่องนรกและสวรรค์เป็นความจริง อัลลอฮ์จะให้เขาเข้าสวรรค์ตามการงานที่เขาได้ประพฤติไว้ ซึ่งท่านอุบาต๊ะฮฺ บิน อัส-ศอมีต ได้เล่าเรื่องนี้จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

เงื่อนไขของการกล่าวคำปฏิญาณตน มีดังนี้ คือ

- 1- อัล-อิลมุ รู้ความหมายของคำปฏิญาณตนอย่างลึกซึ้ง มิใช่กล่าวโดยที่ไม่เข้าใจในความหมาย (ตรงกันข้ามกับ อัล-ญะฮัล)
- 2- อัล-ยะกิน มีความมั่นใจกับการกล่าวคำปฏิญาณตน ต้องไม่มีความสงสัย ลังเลใจ (ตรงกันข้ามกับ อัล-ชัคก์)
- 3- อัล-อิคลาส มีความบริสุทธิ์ใจต่อคำปฏิญาณตน ต้องไม่มีการตั้งภาคีกับพระองค์ (ตรงกันข้ามกับ อัล-ชีรูก)
- 4- อัล-ศิดق มีความสัจจริงต่อคำปฏิญาณตน (ตรงกันข้ามกับ อัล-กะซิบ)

- 5- อัล-มะหับบะฮฺ มีความรักต่อคำปฏิญาณตน ต้องไม่มีความรู้สึกเกลียดชัง (ตรงกันข้ามกับ อัล-บุฆฎ)
- 6- อัล-อินกียาด การยอมจำนน โดยไม่ละทิ้งหรือไม่แยแส (ตรงกันข้ามกับ ฮัต-ตฺรูก)
- 7- อัล-เกาะบูล ยอมรับปฏิบัติตาม โดยไม่มีการคัดค้านปฏิเสธ (ตรงกันข้ามกับ ฮัร-รียอดด์)
- 8- ต้องปฏิเสธต่อพระเจ้าทั้งหมดที่ได้รับการภักดีอื่นจากอัลลอฮฺ

นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเงื่อนไขของคำปฏิญาณตนมีเจ็ดประการ แต่มีผู้รู้บางท่านอย่างเชคบินบาชผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ ท่านเพิ่มเงื่อนไขข้อที่แปด ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

เงื่อนไขข้อที่ 1 รู้ความหมายของคำปฏิญาณตน

เมื่อบ่าวรู้ว่าอัลลอฮฺเป็นพระเจ้าองค์เดียวซึ่งคู่ควรที่จะได้รับการภักดี การภักดีพระเจ้าอื่นๆ ทั้งหมดถือเป็นโมฆะ และเขาถือปฏิบัติตามความรู้อันนี้ แสดงว่าเขารู้ความหมายที่แท้จริงของคำปฏิญาณตน อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴾ [محمد : 19]

ความว่า “ ฟังทราบเถิดว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮฺ ” (มุหัมมัด:19)

และพระองค์ได้ตรัสอีกว่า

﴿ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴾ [الزخرف: 86]

ความว่า “ เว้นแต่ผู้ยืนยันเป็นพยานด้วยความจริงและพวกเขาารู้ดี ” (อซ-ซุคฺรฺฟ:86)

และท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่

﴿ مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ ﴾

ความว่า “ ผู้ใดที่สิ้นชีวิตลงในขณะที่เขารู้ว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮฺ เขาย่อมจะได้เข้าสวรรค์ ” (บันทึกโดยมุสลิม 26 และอะหมัด 1/69)

เงื่อนไขข้อที่ 2 จะต้องมีความมั่นใจ

นั่นคือเขาต้องกล่าวด้วยความมั่นใจและเชื่อมั่นว่าอัลลอฮฺเป็นพระเจ้าที่เที่ยงแท้ ส่วนพระเจ้าอื่นทั้งหมดเป็นพระเจ้าจอมปลอม อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴾ [البقرة: 4]

ความว่า “ บรรดาผู้ศรัทธาต่อคัมภีร์ที่เจ้าได้รับ และต่อคัมภีร์ที่ถูกประทานลงมาก่อนหน้าเจ้า และพวกเขามีความศรัทธามั่นต่อวันปรโลก ” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 4)

ท่านอบู สุร็อยเราะฮฺ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่

«مَنْ لَقِيَْتَ خَلَفَ هَذَا الْخَائِطِ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُسْتَيِقِنًا بِهَا مِنْ قَلْبِهِ فَبَشَّرَهُ بِالْجَنَّةِ»

ความว่า “ผู้ใดที่เจ้าได้พบเจอเขาด้านหลังกำแพงนี้ ที่เขาปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คุณควรแก่การเคารพภักดีที่เที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ ด้วยหัวใจที่เชื่อมั่น พึงแจ้งข่าวดีแก่เขาเถิดว่า เขาจะได้เข้าสวรรค์” (บันทึกโดยมุสลิม 31)

เงื่อนไขข้อที่ 3 การยอมรับ

หมายถึงต้องยอมรับทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคำปฏิญาณตนทั้งด้วยจิตใจและวาจา อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ قُولُوا ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا ﴾ [البقرة: 136]

ความว่า “พวกเจ้าจงกล่าวว่เราศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ และต่อคัมภีร์ที่พระองค์ประทานลงแก่เรา” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 163)

เงื่อนไขข้อที่ 4 การยอมจำนน

หมายถึงจะต้องจำนนอย่างศิโรราบต่อสิ่งที่คำปฏิญาณตนได้ยืนยัน อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ ﴾ [النساء: 125]

ความว่า “และผู้ใดจะยึดมั่นในศาสนาดียิ่งไปกว่าผู้ที่ยอมจำนนตัวของเขาแต่อัลลอฮ์ ในขณะที่เดียวกันเขาก็เป็นผู้กระทำดี” (อัน-นิสาฮ์ : 125)

และพระองค์ได้ตรัสอีกว่า

﴿ وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى ﴾ [لقمان: 22]

ความว่า “และผู้ใดยอมจำนนใบหน้า(มอบตัว)ของเขาแต่อัลลอฮ์ โดยที่เขาเป็นผู้กระทำดี แน่นนอนเขาได้ยึดมั่นแนวทางที่ถูกต้องแล้ว” (ลุกมาน : 22)

เงื่อนไขข้อที่ 5 มีความสัจจริง

หมายถึงจะต้องมีอิमानหรือความศรัทธาที่แท้จริง เชื่อจริง พุดจริง และสัจจริงในการเรียกร้องเชิญชวน อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴾ [التوبة: 119]

ความว่า “โอ้ศรัทธาชนเอ๋ย พึงยำเกรงต่ออัลลอฮ์ และจงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้สัจจริงเถิด” (อัต-เตาบะฮ์ : 119)

เงื่อนไขข้อที่ 6 มีความบริสุทธิ์ใจ

นั่นคือทุกวจาและพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมาต้องกระทำไปเพื่ออัลลอฮ์แต่เพียงผู้เดียว หวังในความพอพระทัยของพระองค์ ไม่ปะปนกับสิ่งอื่นใด อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ﴾ [البينة: 5]

ความว่า “และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใด เว้นแต่เพื่อให้พวกเขาเป็นผู้ที่มีเจตนาบริสุทธิ์ใจในการ

ภักดีต่ออัลลอฮ์” (อัล-บัยยีนะฮ์ : 5)

ท่านอบู สุร็อยเราะฮ์เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِي مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ»

ความว่า “มนุษย์ที่มีความสุขที่สุดจากการได้รับการช่วยเหลือจากฉัน คือผู้ที่กล่าวว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีที่เที่ยงแท้นอกจากอัลลอฮ์ ด้วยความบริสุทธิ์จากก้นเบ้องของหัวใจเขา” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ 99 และอะหมัด 2/373)

เงื่อนไขข้อที่ 7 มีความรัก

นั่นคือ จะต้องรักต่อคำคำนี้ และส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ฉะนั้นเขาจะต้องรักอัลลอฮ์ รักเราะฮ์สุล และต้องรักทั้งสองมากกว่าสิ่งอื่นใดทั้งหมด อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ [البقرة: 165]

ความว่า “และในหมู่มนุษย์นั้น มีผู้ยึดถือเอาภาคีอื่นจากอัลลอฮ์ โดยที่พวกเขาให้ความรักต่อภาคีเหล่านั้น เช่นเดียวกับรักอัลลอฮ์ แต่บรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นผู้ที่รักอัลลอฮ์ยิ่งกว่ามากกว่าสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 165)

เงื่อนไขข้อที่ 8 ปฏิเสธพระเจ้าจอมปลอมอื่นจากอัลลอฮ์

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَرَّمَ مَالَهُ وَدَمَهُ وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ»

ความว่า “ผู้ใดที่กล่าวว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีโดยเที่ยงแท้นอกจากอัลลอฮ์ และปฏิเสธพระเจ้าทั้งหลายที่ได้รับการภักดีอื่นจากอัลลอฮ์ เขาจะได้รับการคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนในโลกจะเป็นเช่นไรอัลลอฮ์จะทรงคิดบัญชีกับเขาเอง” (บันทึกโดยมุสลิม 23)

บทที่ 3 หลักการศรัทธา

หมายถึง ท่านต้องศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ ต่อบรรดามะลาอิกะฮ์ ต่อบรรดาคัมภีร์ ต่อบรรดาเราะฮ์สุล ต่อวันอาคิเราะฮ์ และต่อการลิขิตของอัลลอฮ์ทั้งชั่วดี ดังปรากฏในหะดีษญิบรีลเมื่อท่านได้ถามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เกี่ยวกับหลักการอีมาน ท่านตอบว่า

«الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ»

ความว่า “การศรัทธา คือการที่ท่านต้องศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ ต่อบรรดามะลาอิกะฮ์ ต่อบรรดาคัมภีร์ ต่อบรรดาเราะฮ์สุล ต่อวันอาคิเราะฮ์ และต่อการกำหนดความดีและความชั่ว” (บันทึกโดยมุสลิม 8)

1. การศรัทธาต่ออัลลอฮ์

หมายถึงต้องมีศรัทธาต่ออัลลอฮ์อยู่ในหลักพื้นฐาน 4 ประการ

ประการที่หนึ่ง ต้องเชื่อมั่นว่าอัลลอฮ์ทรงมี

ซึ่งได้ปรากฏหลักฐานที่แสดงถึงการมีของอัลลอฮ์ในหลายๆ แง่ ไม่ว่าจะโดยกมลสันดานโดยธรรมชาติ สติปัญญา ตัวบทหลักฐาน และประสาทสัมผัส

1. **หลักฐานในแง่กมลสันดานโดยธรรมชาติที่แสดงถึงการมีอยู่ของอัลลอฮ์** เนื่องจากว่าสรรพสิ่งถูกสร้างทั้งหลายได้ถูกกำหนดโดยธรรมชาติให้มีความศรัทธาต่อผู้สร้างเขา โดยไม่ต้องแสวงคิดและเหนี่ยวนำเหตุผลหรือต้องเรียนรู้มาก่อน ดังที่ท่านเราะฮ์สูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าววว่า

« مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ ، أَوْ نَصْرَانِيَّةً ، أَوْ يُجَسَّسَانِهِ »

ความว่า “ทารกทุกคนเกิดมาด้วยกมลสันดานธรรมชาติที่บริสุทธิ์ แล้วบิดามารดาของเขาเป็นเหตุทำให้เขากลายเป็นยิว หรือเป็นคริสต์ หรือเป็นผู้บูชาไฟ” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีฮ์ 1292 และมุสลิม 2658)

2. **หลักฐานด้านสติปัญญา** อันเนื่องจากว่าสรรพสิ่งถูกสร้างทั้งปวงตั้งแต่กาลก่อน และที่จะมีต่อไปข้างหน้า ย่อมมีผู้สร้างให้บังเกิดขึ้น เพราะเป็นไปไม่ได้ที่สรรพสิ่งจะสร้างตัวของมันขึ้นมาเองได้ และเป็นไปไม่ได้ที่สิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นโดยบังเอิญปราศจากผู้สร้าง

3. ตัวบทหลักฐานที่แสดงถึงการมีของอัลลอฮ์

นั่นคือ เนื่องจากว่าบรรดาคัมภีร์ทุกเล่มที่ถูกประทานลงมาจากฟากฟ้าต่างยืนยัน และบอกกล่าวถึงการมีของอัลลอฮ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคัมภีร์ที่ประเสริฐสุด คือคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งได้ยืนยันไว้ชัดเจน และบรรดาศาสนทูตทั้งหลายต่างชี้แนะและอธิบายถึงเรื่องนี้อย่างถ้วนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านนบีมุฮัมมัดศาสนทูตท่านสุดท้าย

4. หลักฐานด้านประสาทสัมผัสที่แสดงถึงการมีของอัลลอฮ์นั้น แบ่งออกเป็นสองแง่มุม คือ

หนึ่ง ตามที่เราได้รับทราบและได้เห็นการตอบสนองของอัลลอฮ์แก่ผู้วิงวอนร้องขอความช่วยเหลือ และการที่พระองค์ทรงช่วยเหลือผู้ตกอยู่ในภาวะนาฟิซีต หรือภาวะคับขัน ถือเป็นหลักฐานยืนยันที่แสดงถึงการมีอยู่ของอัลลอฮ์

สอง สัญญาณต่างๆ ที่บรรดาศาสนทูตนำมาแสดงให้ผู้คนได้เห็น ได้สัมผัส หรือที่พวกเขาได้รับทราบ นั่นคือ สิ่งปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นเกินความสามารถของมนุษย์ ล้วนเป็นหลักฐานยืนยันถึงการมีของผู้สร้าง ผู้ครอบครองและผู้บริหารสูงสุดแห่งจักรวาลนี้ นั่นคือ อัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง

ประการที่สอง การศรัทธาต่อการเป็นผู้อภิบาลของอัลลอฮ์

คือ ต้องเชื่อมั่นว่าอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้นเป็นองค์อภิบาล ไม่มีภาคีใดๆ ร่วมกับพระองค์ ไม่มีใครเป็นหุ้นส่วนกับพระองค์ และองค์อภิบาลนั้นคือผู้ที่ทรงสร้าง ทรงครอบครอง และทรงบริหารกิจการทั้งหลาย

ดังนั้นจึงไม่มีผู้สร้างใดนอกจากอัลลอฮ์ ไม่มีใครครอบครองจักรวาลนี้นอกจากพระองค์ อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ﴾ [الأعراف: ๕๓]

ความว่า “พึงทราบเถิดว่าการสร้างและกิจการทั้งหลายนั้นเป็นสิทธิของพระองค์เท่านั้น” (อัล-อะอฺรอฟ : 54)

และพระองค์ได้ตรัสอีกว่า

﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ﴾ [فاطر: 13]

ความว่า “นั่นคืออัลลอฮ์พระผู้อภิบาลของพวกเขาเจ้า อำนาจการปกครองทั้งมวลเป็นสิทธิของพระองค์ และพระเจ้าอื่นๆ ที่พวกเขาวิงวอนขออื่นจากพระองค์นั้น มิได้ครอบครองสิ่งใด แม้แต่เพียงเยื่อบางหุ้มเมล็ดอินทผลัม” (ฟาฏีร : 13)

ประการที่สาม การศรัทธาต่อความเป็นพระเจ้าที่คู่ควรแก่การเคารพภักดีแต่เพียงผู้เดียวของอัลลอฮ์
หมายถึงการเชื่อมั่นว่าอัลลอฮ์เพียงผู้เดียวเท่านั้นที่จะได้รับการเคารพภักดีอย่างแท้จริง ไม่มีภาคีใดๆ ร่วมกับพระองค์

อนึ่ง ความหมายของคำว่า “อิลาฮฺ” คือผู้ที่ได้รับการเคารพสักการะด้วยความรักและด้วยการเทิดทูน อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿وَاللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾ [البقرة: 163]

ความว่า “และผู้ใดที่ควรแก่การเคารพสักการะของพวกเขาเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียว ไม่มีผู้ใดที่ควรแก่การเคารพภักดีนอกจากพระองค์เท่านั้น ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 163)

และอัลลอฮ์ได้ตรัสอีกว่า

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُوهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾ [الأعراف: ๕๘]

ความว่า “แท้จริง เราได้ส่งนูห์ไปยังกลุ่มชนของเขา แล้วเขาได้เรียกร้องว่า โอ้หมู่ชนของฉันจงให้การภักดีต่ออัลลอฮ์เถิด ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่พวกท่านควรจะให้การเคารพภักดีอีกแล้วอื่นจากพระองค์” (อัล-อะอฺรอฟ : 59)

ประการที่สี่ การศรัทธามั่นต่อพระนามอันวิจิตรและคุณลักษณะอันสมบูรณ์ของอัลลอฮ์

กล่าวคือ การยืนยัน การยอมรับต่อพระนามและคุณลักษณะที่อัลลอฮ์ทรงยืนยันแก่พระองค์เองในคัมภีร์ของพระองค์ และที่ปรากฏในวจนะของท่านเราะซูล คืออัลลิลลอฮ์อะลัยฮิวะสัลลัม ตามสภาพที่เหมาะสมกับพระองค์ โดยไม่มีการบิดเบือน ไม่ปฏิเสธ ไม่อธิบายวิธีหรือรูปแบบ และไม่มีการเปรียบเทียบ อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشورى: 11]

ความว่า “ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ทรงเห็นยิ่ง” (อัช-ชูรอฮ : 11)

ผลที่ได้รับจากการศรัทธาต่ออัลลอฮ์

- 1- บรรลุถึงแก่นแท้ของการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ กล่าวคือ จิตใจจะไม่ผูกพันกับสิ่งอื่นนอกจากพระองค์ ไม่ว่าจะเป็นการหวังในความเมตตาและผลบุญ หรือเกรงกลัวการลงโทษ และจะไม่เคารพภักดีต่อสิ่งอื่นนอกจากพระองค์เท่านั้น
- 2- รักอัลลอฮ์และเทิดทูนเกียรติพระองค์อย่างสมบูรณ์แบบ ตามเจตนารมณ์ของพระนามอันวิจิตร และคุณลักษณะอันสูงส่งของพระองค์
- 3- บรรลุถึงแก่นแท้ของการเคารพภักดีต่อพระองค์ ด้วยการปฏิบัติในสิ่งที่พระองค์ทรงบัญชา และออกห่างจากสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม

สอง การศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์**ก. นียาม**

มะลาอิกะฮ์ คือ สรรพสิ่งที่เร้นลับ ถูกสร้างมาจากรัศมี มีหน้าที่ปฏิบัติตามบัญชาของอัลลอฮ์ ไม่มีลักษณะพิเศษของการเป็นพระเจ้าหรือการเป็นผู้สร้างแต่อย่างใด อัลลอฮ์สร้างพวกเขามาจากรัศมี และพระองค์ให้พวกเขามีลักษณะของการน้อมรับคำบัญชาของพระองค์อย่างสมบูรณ์แบบ และให้มีพลังกำลังที่จะดำเนินการให้คำบัญชาของพระองค์สำเร็จลุล่วง พวกเขามีจำนวนมหาศาล ไม่มีผู้ใดรู้จำนวนของพวกเขา นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น

ข. การศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกะฮ์ครอบคลุมสี่ประการ

หนึ่ง ศรัทธาต่อการมีอยู่ของมะลาอิกะฮ์

สอง ศรัทธาต่อมะลาอิกะฮ์ที่เราทราบชื่ออย่างเจาะจง เช่น ญิบรีล ส่วนผู้ที่เราไม่ทราบชื่อนั้นให้เราศรัทธาโดยภาพรวม

สาม ศรัทธาในคุณลักษณะของพวกเขาตามที่เราได้รับรู้จากหลักฐาน

สี่ ศรัทธาในหน้าที่ของพวกเขาตามที่เราได้รับรู้ เช่น มะละกุลเมาตี มีหน้าที่ดิงวิญญาณออกจากร่าง เป็นต้น

สาม การศรัทธาต่อคัมภีร์ต่างๆ

คือ การศรัทธาต่อคัมภีร์ต่างๆ ที่อัลลอฮ์ได้ประทานแก่บรรดาศาสนทูตของพระองค์ เพื่อเป็นความเมตตาต่อสรรพสิ่ง และเป็นทางนำแก่พวกเขา เพื่อนำไปสู่ความสุขในโลกนี้และโลกหน้า

การศรัทธาต่อคัมภีร์ประกอบด้วย

หนึ่ง ศรัทธาว่าแท้จริงคัมภีร์เหล่านั้นถูกประทานมาจากอัลลอฮ์

สอง ศรัทธาในคัมภีร์ที่เราทราบชื่อ เช่น อัลกุรอาน ถูกประทานแก่มุฮัมมัด อัต-เตวารอต ถูกประทานแก่มุซา เป็นต้น

สาม เชื่อในคำบอกเล่าหรือเรื่องราวที่อยู่ในคัมภีร์ เช่น เรื่องราวต่างๆ ที่อยู่ในอัลกุรอาน และ

เรื่องราวที่อยู่ในคัมภีร์ก่อนๆ ที่ยังไม่ถูกปิดเป็นอันหรือแก้ไข

สี่ ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ยังไม่ถูกยกเลิก ยอมรับอย่างจริงใจและจำนนต่อบทบัญญัติของมันโดย
 ุขะฎี แม้ว่าเราจะรู้และเข้าใจในวิทียบัญญัติของมันหรือไม่ก็ตาม ส่วนบทบัญญัติในคัมภีร์ก่อนๆ นั้นล้วนถูก
 ยกเลิกโดยอัลกุรอานแล้วทั้งสิ้น อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنْ كِتَابٍ مُنْهَبًا عَلَيْهِ ﴾ [المائدة: ๔๘]

ความว่า “และเราได้ประทานคัมภีร์อัลกุรอานลงมายังเจ้าด้วยความจริง เพื่อยืนยันในความสัจจริงของคัมภีร์
 ที่มาก่อนหน้า และควบคุมเหนือคัมภีร์เหล่านั้น (เป็นคัมภีร์ที่จำแนกว่าสิ่งใดคือความจริงและสิ่งใดถูก
 ปิดเป็นอันในคัมภีร์ก่อนหน้านั้น)” (อัล-มาอิเตฮฺ : 48)

ผลที่ได้รับจากการศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์

- 1- ได้รู้ว่าอัลลอฮฺให้ความสำคัญกับปวงบ่าวของพระองค์ โดยพระองค์ได้ประทานคัมภีร์แก่ทุกๆ
 ชนชาติ เพื่อชี้แนะแนวทางแก่พวกเขา
- 2- รู้ถึงวิทียบัญญัติอันลึกซึ้งที่อัลลอฮฺได้บัญญัติศาสนาของพระองค์ โดยทรงกำหนดให้บทบัญญัติ
 ของคนแต่ละยุคสมัยมีความเหมาะสมกับสภาพของพวกเขา อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَا ﴾ [المائدة: ๔๘]

ความว่า “สำหรับทุกประชาชาติจากหมู่พวกเจ้านั้น เราได้กำหนดให้มีบทบัญญัติและแนวทางของพวกเขา
 เอง” (อัล-มาอิเตฮฺ : 48)

สี่ การศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูต

เราะสุล หรือศาสนทูต คือบุคคลที่อัลลอฮฺให้โองการแก่เขาด้วยการประทานบทบัญญัติลงมา และ
 บัญชาสั่งให้เขาทำการเผยแผ่โรมัน เราะสุลคนแรกคือ นูหฺ และคนสุดท้ายคือ มุหัมมัด (ความจำเริญและความ
 ความสันติมีแด่พวกเขาทั้งหมด)

ไม่มีประชาชาติใดที่ว่างเว้นจากศาสนทูตเลย อัลลอฮฺจะแต่งตั้งศาสนทูตไปยังหมู่ชนของเขา โดยให้
 มีบทบัญญัติเป็นเอกเทศ หรือพระองค์อาจจะมีโองการไปยังนบีในยุคหนึ่งๆ ให้นำบทบัญญัติของศาสนทูต
 ก่อนๆ มาใช้ เพื่อเป็นการฟื้นฟู อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطُّغُوتَ ﴾ [النحل: ๓๖]

ความว่า “ขอสาบาน แท้จริงเราได้ส่งศาสนทูตมาในทุกประชาชาติ โดยให้ประกาศแก่พวกเขาว่า
 พวกท่านจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ และออกห่างจากการบูชาสิ่งอื่นทั้งหมด” (อัน-นะหฺล : 36)

และพระองค์ได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴾ [فاطر: ๒๕]

ความว่า “แท้จริง เราได้ส่งเจ้ามาเป็นศาสนทูตด้วยสัจธรรม ในฐานะผู้แจ้งข่าวดีและผู้ลบล้าง ตักเตือน และทุกๆ ประชาชาติล้วนจะต้องมีผู้ตักเตือนมายังพวกเขา” (ฟาฏีร : 24)

บรรดาศาสนทูตล้วนเป็นสามัญชนคนธรรมดา ต่างก็มาจากลูกหลานของอาดัม ไม่มี คุณสมบัติพิเศษของการเป็นผู้สร้างและการเป็นพระเจ้าแต่ประการใด พวกเขามีคุณสมบัติของการ เป็นมนุษย์ มีความเมตตา จะต้องเสียชีวิต ต้องการอาหารและเครื่องดื่ม และอื่นๆ

การศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

หนึ่ง ศรัทธาว่าพวกเขาเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์อย่างแท้จริง ดังนั้น บุคคลใดปฏิเสธศาสน ทูตคนหนึ่งคนใดจากพวกเขา เท่ากับว่าเขาได้ปฏิเสธศาสนทูตคนอื่นๆ ทุกคน อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ ﴾ [الشعراء : 105]

ความว่า “กลุ่มชนของนูหฺได้ปฏิเสธต่อบรรดาศาสนทูตแล้ว” (อิซ-ซุอะรอฮ์ : 105)

สอง ศรัทธาต่อผู้ที่เราทราบชื่อของพวกเขา เช่น มุหัมมัด อิบรอฮีม มูซา อีซา และนูหฺ (ขอความ จำเริญมีแต่พวกเขา) ทั้งห้าคนนี้ได้ชื่อว่า “อูลูล อฮมิ” ผู้มีความมั่นคงหนักแน่นในหมู่ศาสนทูตทั้งปวง

ส่วนผู้ที่เราไม่ทราบชื่อนั้น เราศรัทธาต่อพวกเขาโดยสังเขปในภาพรวม อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقِصُصْ عَلَيْكَ ﴿٧٨﴾ ﴾ [غافر : 78]

ความว่า “ขอสาบาน แท้จริงเราได้ส่งบรรดาศาสนทูตก่อนหน้าเจ้า บางคนจากพวกเขามีผู้ที่เราบอกเล่าแก่ เจ้า และบางคนจากพวกเขา มีผู้ที่เรามิได้บอกเล่าแก่เจ้า” (ฆอฟีร : 78)

สาม เชื่อในคำบอกเล่าเกี่ยวกับพวกเขา ตามที่มีหลักฐานในสายรายงานที่เชื่อถือได้อย่างถูกต้อง

สี่ ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ถูกระทานแก่ท่านนบีมุหัมมัด คือลุลลอฮ์อะลัยฮิวะสَّلَام ซึ่งเป็ นศาสนทูตคนสุดท้ายที่ถูกส่งมายังพวกเรา

ผลที่ได้รับจากการศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูต

- 1- ได้รู้ถึงความเมตตาและการให้ความสำคัญของอัลลอฮ์ที่มีต่อปวงบ่าวของพระองค์ โดยการ ส่งศาสนทูตเพื่อชี้แนะพวกเขาสู่แนวทางอันเที่ยงตรง และเพื่อชี้แจงรูปแบบของการเคารพภักดี ต่ออัลลอฮ์แก่พวกเขา
- 2- ขอบคุนในความโปรดปรานอันใหญ่หลวงของพระองค์ที่ให้มื่อบรรดาศาสนทูต
- 3- มีความรัก ให้เกียรติ และเทิดทูนยกย่องบรรดาศาสนทูต ตามสถานะที่เหมาะสมกับพวกเขา

เนื่องจากพวกเขาเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ ที่ยืนหยัดในการเคารพภักดีต่อพระองค์ เผยแพร่
สารของพระองค์ และหวังดีต่อปวงบ่าวของพระองค์

ห้า การศรัทธาต่อวันอาคิเราะฮ์

วันอาคิเราะฮ์ หรือวันปรโลก คือวันสุดท้าย เป็นวันที่อัลลอฮ์ให้มนุษย์ฟื้นคืนชีพอีกครั้ง เพื่อคิดบัญชี
และตอบแทนรางวัล สาเหตุที่เรียกว่าวันสุดท้ายเนื่องจากจะไม่มีวันใดหลังจากนั้นอีกแล้ว

การศรัทธาต่อวันปรโลกประกอบด้วย

หนึ่ง การศรัทธาในเรื่องการฟื้นคืนชีพ การฟื้นคืนชีพเป็นเรื่องจริงซึ่งมีหลักฐานยืนยันจากอัลกุรอาน
หะดีษ และมติเอกฉันท์ของบรรดาปราชญ์มุสลิม

สอง ศรัทธาต่อการคิดบัญชีสอบสวนและการตอบแทน บ่าวจะถูกคิดบัญชีและได้รับการตอบแทน
ในผลงานของเขา ดังที่มีหลักฐานยืนยันจากอัลกุรอาน หะดีษ และมติเอกฉันท์ของบรรดาปราชญ์มุสลิม

สาม ศรัทธาต่อสวรรค์และนรก ซึ่งทั้งสองจะเป็นที่พำนักตลอดกาลสำหรับมนุษย์

การศรัทธาต่อวันปรโลกนั้น ยังรวมถึงการศรัทธาต่อทุกสิ่งที่จะเกิดขึ้นหลังจากความตาย เช่น การ
สอบสวนในหลุมศพ การลงโทษและความสุขในโลกสุสาน

ผลที่ได้รับจากการศรัทธาต่อวันปรโลก

- 1- ยับยั้งตนจากการกระทำที่ฝ่าฝืน เนื่องจากเกรงกลัวการลงโทษของอัลลอฮ์ในวันปรโลก
- 2- ปราบปรามและมุ่งมั่นที่จะกระทำความดี เพราะหวังในผลบุญและการตอบแทน
- 3- เป็นการปลอบโยนผู้ศรัทธาในสิ่งที่พลาดไปจากเขาในโลกนี้ เพราะหวังผลบุญและความสุขที่
จะได้รับทดแทนในโลกหน้า

หก การศรัทธาต่ออัล-เกาะดร์

อัล-เกาะดร์ คือ กฎสภาพการณ์ การลิขิต การกำหนดของอัลลอฮ์ที่มีต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย ตามความ
รอบรู้ของพระองค์ที่มีอยู่ก่อนหน้าแล้ว และเป็นไปตามวิถึความปรีชาญาณแห่งพระองค์

การศรัทธาต่อการกำหนดของอัลลอฮ์ครอบคลุมประการต่างๆ ต่อไปนี้:

หนึ่ง ศรัทธาว่าอัลลอฮ์มีความรอบรู้ในทุกสิ่งทั้งในภาพรวมและรายละเอียด รู้อย่างดั้งเดิมและ
ตลอดไป ไม่ว่าจะเป็สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของพระองค์หรือการกระทำของปวงบ่าว

สอง ศรัทธาว่าอัลลอฮ์ได้บันทึกทุกสิ่งไว้ในแผ่นจารึกที่ถูกเก็บรักษาไว้ (อัล-เลาะห์ อัล-มะหฟุซ)

สาม ศรัทธาว่าแท้จริงทุกสรรพสิ่งจะเกิดขึ้นด้วยความประสงค์ของอัลลอฮ์เท่านั้น ไม่ว่าจะสิ่งนั้นจะ
เกี่ยวข้องกับการกระทำของพระองค์หรือการกระทำของสรรพสิ่งต่างๆ

อัลลอฮุตรัสว่า

﴿وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ﴾ [القصص: 68]

ความว่า “และพระผู้อภิบาลของเจ้าทรงสร้างสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์และทรงเลือก” (อัล-เกาะศ็อบ : 68)

สี่ ศรัทธาว่าสรรพสิ่งทั้งหลายที่บังเกิดขึ้นล้วนเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงสร้างทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นตัวตน ลักษณะ และการเคลื่อนไหวต่างๆ ทั้งหมด

อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦١﴾﴾ [الزمر: 61]

ความว่า “อัลลอฮ์เป็นผู้สร้างทุกสิ่ง อีกทั้งพระองค์เป็นผู้ดูแลทุกสิ่ง” (อัล-ซุมรฺ : 62)

ผลที่ได้รับจากการศรัทธาต่อข้อกำหนดของอัลลอฮ์มีหลายประการ เช่น

- 1- ยึดอัลลอฮ์เป็นที่พึ่ง เมื่อได้กระทำตามเหตุและปัจจัยแล้ว โดยไม่ยึดเหตุและปัจจัยเป็นที่พึ่ง เนื่องจากทุกสิ่งจะเป็นไปตามกำหนดของอัลลอฮ์
- 2- เมื่อได้รับในสิ่งที่พึงปรารถนาก็จะไม่หลงลำพองตน เพราะการได้รับสิ่งใดจากความโปรดปรานของอัลลอฮ์นั้น ก็ด้วยจากสาเหตุของความดีและความสำเร็จที่อัลลอฮ์ได้กำหนดไว้ให้เขาเช่นกัน และการลำพองตนนั้นจะทำให้ลืมการขอบคุณในความโปรดปรานอัลลอฮ์
- 3- มีความสงบและผ่อนคลายทางอารมณ์ รู้สึกสบายใจต่อสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการกำหนดของอัลลอฮ์ ผู้ทรงอำนาจในชั้นฟ้าและแผ่นดิน ซึ่งมันต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้

﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لَكَيْلًا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾﴾ [الحديد: 22-23]

ความว่า “ไม่มีเคราะห์กรรมอันใดเกิดขึ้นในแผ่นดินนี้ และในตัวของพวกเจ้าเอง นอกจากถูกบันทึกไว้ก่อนที่เราจะบังเกิดมันขึ้นมา แท้จริงนั้นเป็นความง่ายดายสำหรับอัลลอฮ์ เพื่อพวกเจ้าจะไม่เสียใจในสิ่งที่สูญเสียไปจากพวกเจ้า และไม่ดีใจอย่างยโสโอ้อวดในสิ่งที่พระองค์ประทานแก่พวกเจ้า และอัลลอฮ์ไม่ทรงรักผู้ที่หยิ่งจองหอง ผู้ที่โอ้อวดทุกคน” (อัล-หะดีด : 22-23)

สองกลุ่มที่มีความเชื่อผิดพลาดในเรื่องอัล-เกาะศ็อบ

กลุ่มที่หนึ่ง: อัล-ญะบะรียะฮ์ ซึ่งพวกเขา กล่าวว่า “แท้จริงบ่าวไม่มีสิทธิ์เลือกในการกระทำ ในการตัดสินใจ และไม่มีความสามารถในการลงมือทำ”

กลุ่มที่สอง: อัล-เกาะตะรียะฮ์ กลุ่มที่กล่าวว่า “แท้จริงบ่าวมีสิทธิ์อย่างเป็นทางการกระทำของเขาเอง ในการตัดสินใจและมีความสามารถในการกระทำเอง โดยไม่มีผลมาจากความประสงค์ของอัลลอฮ์หรืออำนาจของพระองค์แต่อย่างใด” (ดูเพิ่มเติมในตำรา ชัรห์ อูศูล อัล-อีมาน ของเชคอิบนุ อุษัยมีน)

พวกเขากล่าวปฏิเสธความเชื่อที่ว่าอัลลอฮ์ได้กำหนดสรรพสิ่งต่างๆ และผลงานหรือการกระทำของมันล่วงหน้าก่อนที่มันจะเกิดขึ้น คำกล่าวของทั้งสองกลุ่มนี้เป็นความเท็จที่ห่างไกลจากความถูกต้องมากที่สุดแล้ว

บทที่ 4 ประเภทของเตาฮีด

ประเภทของเตาฮีด(การให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺ)

- 1- เตาฮีด อัล-อูลูฮียะฮฺ
- 2- เตาฮีด อัล-รูบูบียะฮฺ
- 3- เตาฮีด อัล-อัสมาอ์ วะ อัล-ศิฟาต

คำนิยาม เตาฮีด คือการจำกัดอิบาดะฮฺ/การเคารพภักดีมอบให้กับอัลลอฮฺอย่างเอกะเพียงพระองค์เดียว

เตาฮีดมีสามประเภท

หนึ่ง เตาฮีด อัล-รูบูบียะฮฺ คือรู้และศรัทธา(เชื่อ)ว่าอัลลอฮฺเพียงผู้เดียวที่เป็นผู้สร้าง ให้ปัจจัยยังชีพ ผู้ทรงบริหารจัดการ

และบรรดาผู้ตั้งภาคี(ในยุคของท่านเราะฮฺมูล)ต่างก็ยอมรับในเตาฮีดอัล-รูบูบียะฮฺ แต่อัลลอฮฺก็ไม่นับว่าพวกเขาอยู่ในอิสลาม ดังหลักฐานที่ว่า

﴿وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾﴾ [الزخرف: 87]

ความว่า “และขอสาบาน หากเจ้า -โอ้มุหัมมัด- ถามพวกเขาว่าใครสร้างพวกเขา แน่บนอนพวกเขาจะตอบว่าอัลลอฮฺ แล้วเป็นไปได้อย่างไรเล่าที่พวกเขาหันเหออกจากการเคารพภักดีต่อพระองค์” (อัล-ซุครุฟ : 87)

สอง เตาฮีด อัล-อัสมาอ์ วะ อัล-ศิฟาต คือการเชื่อในคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ตามที่พระองค์ได้บอกไว้ในอัลกุรอาน หรือตามคำบอกเล่าของท่านเราะฮฺมูล คืออัลลิลลอฮฺอะละฮฺฮิอะฮฺลัม ในรูปแบบที่เหมาะสมคู่ควรกับความยิ่งใหญ่ของพระองค์ และการให้เอกภาพต่ออัลลอฮฺในด้านนี้ ได้รับการยอมรับจากบรรดาผู้ตั้งภาคีบางส่วน แต่อีกบางส่วนก็ปฏิเสธเนื่องจากขาดความรู้หรือไม่ก็ตั้ง

สาม เตาฮีด อัล-อูลูฮียะฮฺ คือการเคารพภักดีด้วยหัวใจบริสุทธิ์อย่างแท้จริง ไม่มีการตั้งภาคีใดๆ กับพระองค์ ในรูปแบบของการเคารพภักดีทุกประเภท เช่น ความรัก ความกลัว ความหวัง การมอบหมายที่พึง การวิงวอนขอ และอื่นๆ

ซึ่งเตาฮีดประเภทนี้เป็นสิ่งที่บรรดาผู้ตั้งภาคีปฏิเสธและไม่ยอมรับ (ดูใน อัล-ญามิอุ อัล-ฟะรีด ลี อัล-อัสอิละฮฺ วะ อัล-อัจญ์วียะฮฺ อะลา กิตาบ อัล-เตาฮีด หน้า 9)

ซิริก หรือการตั้งภาคีมีสามประเภท

- 1- การตั้งภาคีประเภทร้ายแรง (ซิริกใหญ่)
- 2- การตั้งภาคีประเภทเล็ก (ซิริกเล็ก)
- 3- การตั้งภาคีที่ซ่อนเร้น (ซิริกอำพราง)

การตั้งภาคีประเภทร้ายแรง (ซีริกใหญ่) มีผลทำให้การทำงานทั้งหลายต้องเป็นโมฆะ และต้องอยู่ในนรกตลอดกาล อัลลอฮฺตรัสว่า

﴿ ذَٰلِكَ هُدَىٰ ٱللَّهِ يَهْدِي بِهِ ٱلْمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَآ كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ [الأنعام: ٨٨] ﴾

ความว่า “นั่นคือทางนำของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะทรงชี้แนวทางแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ในหมู่ปวงบ่าวของพระองค์ และหากพวกเขาได้ตั้งภาคีแล้ว แน่อนสิ่งที่พวกเขาเคยกระทำไว้ก็สูญสิ้นไปจากพวกเขา” (อัล-อันอาม : 88)

﴿ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ ٱللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ بِٱلْكُفْرِ ٱلَّذِي كَفَرُوا بِكُمْ فِي ٱلتَّوْبَةِ ﴿١٧﴾ [التوبة: 17] ﴾

ความว่า “ไม่บังควรแก่บรรดาผู้ตั้งภาคีที่จะบูรณะมัสญิดของอัลลอฮฺ ในฐานะที่พวกเขายืนยันการปฏิเสธศรัทธาแก่ตัวของพวกเขาเอง ชนเหล่านั้นแหละ การงานทั้งหลายของพวกเขาจะไร้ผล และพวกเขาจะอยู่ในนรกตลอดกาล” (อัล-เตาบะฮฺ : 17)

และบุคคลใดที่เสียชีวิตในสภาพที่ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ พระองค์จะไม่อภัยแก่เขา และสวรรค์เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับเขา อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ﴿٤٨﴾ [النساء: 48] ﴾

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮฺจะไม่ทรงอภัยโทษในความผิดที่มีการตั้งภาคีแก่พระองค์ (ในกรณีที่ไม่เตาบะฮฺ) และพระองค์จะอภัยให้ความผิดอื่นนอกเหนือจากนั้น สำหรับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์” (อัน-นีส้าฮ์ : 48)

﴿ إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ ٱلتَّارُ ﴿٧٢﴾ [المائدة: 72] ﴾

ความว่า “แท้จริงผู้ใดตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ แน่อนพระองค์ทำให้สวรรค์เป็นที่ต้องห้ามแก่เขา และที่พำนักของเขาเป็นนรก” (อัล-มาอิดะฮฺ : 72)

และส่วนหนึ่งจากตัวอย่างของการตั้งภาคี ก็คือ การวิงวอนขอความช่วยเหลือจากผู้ทีล่วงลับไปแล้ว และจากรูปปั้น การบนบานกับสิ่งเหล่านั้น และการเชือดสัตว์เพื่อถวายแก่รูปปั้นและแก่ผู้ทีล่วงลับไปแล้ว หรืออื่นๆ ในทำนองนี้

ส่วนการตั้งภาคีประเภทเล็ก (ซีริกเล็ก) คือทุกสิ่งที่มีหลักฐานยืนยันในอัลกุรอาน และในหะดีษว่าเป็นการตั้งภาคี แต่ไม่ถึงขั้นของการตั้งภาคีประเภทใหญ่ เช่น การอ้อวดขณะกระทำความดี การสาบานด้วยสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ การพูดว่านี่คือความประสงค์ของอัลลอฮฺและคนนั้นคนนี้ และอื่นๆ ในทำนองนี้

ท่านเราะฮ์มุลลอฮฺ คืออัลลอฮฺจะดลยฮิวะฮ์ลัม ได้กล่าวว่า

«أَخَوْفُ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمُ الشِّرْكَ الْأَصْغَرَ»، فَسُئِلَ عَنْهُ فَقَالَ: «الرِّبَا».

ความว่า “สิ่งที่ฉันกลัวว่าจะเกิดกับพวกท่านมากที่สุด คือการตั้งภาคีเล็ก” แล้วท่านถูกถามว่า คือสิ่งใด?

ท่านตอบว่า “คือการไอ้อวด” (บันทึกโดยอะหมัด 5/428, อัล-ญะมาอะเราะฮ์นี และอัล-บัยฮะกีเย่ ด้วยสายรายงานที่ดี)

«مَنْ حَلَفَ بِتَيْبٍ ۚ دُونَ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ»

ความว่า “บุคคลใดสาบานด้วยสิ่งใดอื่นจากอัลลอฮ์ แน่แท้เขาได้ตั้งภาคีแล้ว” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีห์ 6271 และมุสลิม 1646)

«مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ كَفَرَ أَوْ أَشْرَكَ»

ความว่า “บุคคลใดสาบานด้วยสิ่งอื่นจากอัลลอฮ์ แน่แท้เขาได้ปฏิเสธศรัทธาหรือตั้งภาคี” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีห์ 5757 และมุสลิม 1646)

«لَا تَقُولُوا مَا شَاءَ اللَّهُ وَشَاءَ فُلَانٌ، وَلَكِنْ قُولُوا مَا شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ شَاءَ فُلَانٌ»

ความว่า “พวกท่านอย่ากล่าววว่า นี่เป็นความประสงค์ของอัลลอฮ์และความประสงค์ของคนนั้นคนนี้ แต่จงพูดว่า เป็นความประสงค์ของอัลลอฮ์ หลังจากนั้นแล้วก็เป็นความประสงค์ของคนนั้นคนนี้” (บันทึกโดยอบูดาวูด 4980 ด้วยสายรายงานที่ถูกต้องจากหุซัยฟะฮ์ บิน อัล-ยะมาน)

การตั้งภาคีประเภทนี้ไม่มีผลถึงขั้นสิ้นสภาพจากการเป็นมุสลิม และไม่อยู่ในนรกตลอดกาล แต่ทำให้เตาฮีดมีความบกพร่อง

ส่วนประเภทที่สาม คือการตั้งภาคีชนิดอำพราง (ซิริกซอนเร็น) ดังมีหลักฐานจากหะดีษว่า

«أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِي مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ؟ قَالُوا: بَلَى. قَالَ: الشَّرْكُ الْخَفِيُّ... يَقُومُ الرَّجُلُ فَيُصَلِّيَ فَيُرَى صَلَاتَهُ، لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ الرَّجُلِ إِلَيْهِ».

ความว่า “เอาไหม ฉันจะบอกกับพวกท่าน ถึงสิ่งที่ฉันกลัวเป็นอย่างยิ่งว่าจะเกิดกับพวกท่าน ซึ่งน่ากลัวมากกว่าดวงดาบเสี้ยมอีก” พวกเขาบอกว่า โปรดบอกพวกเราเถิด ท่านเราะฮ์ลุกล่าววว่า “คือการตั้งภาคีที่ซอนเร็น ... เช่น การที่คนผู้หนึ่งยื่นขึ้นละหมาด และสร้างทำอย่างสวยงาม เนื่องจากเห็นว่ามีคนอื่นมองเขาอยู่” (บันทึกโดยอะหมัด 3/30 จากอบู สะอีด อัล-คุดรีเย่ เราะฮ์ฎียัลลอฮุอันฮุ)

และอาจจะแบ่งการตั้งภาคีเป็นสองประเภทคือใหญ่กับเล็กก็ได้ เพราะการตั้งภาคีที่ซอนเร็นจะครอบคลุมการตั้งภาคีทั้งสองประเภท มันอาจจะอยู่ในการตั้งภาคีใหญ่ เช่น การตั้งภาคีของคนหน้าไหว้หลังหลอกหรือพวกมูนาฟิก เพราะพวกเขาซอนหลักความเชื่อที่ไม่ดีไว้ในใจ แต่จะแสดงออกว่าเป็นมุสลิมโดยผิวเผิน เพื่อให้ผู้อื่นได้เห็นว่าเป็นมุสลิม และกลัวว่าจะได้รับอันตรายหากพวกเขาไม่แสดงตัวเป็นมุสลิม

และการตั้งภาคีที่ซอนเร็นก็อาจจะอยู่ในการตั้งภาคีชนิดเล็ก เช่น การไอ้อวด ดังที่ได้นำเสนอในหะดีษของอบู สะอีด ก่อนหน้านี้ไปแล้ว

บทที่ 5 หลักการอิสลาม

หลักการอิสลามมี 5 ประการ

- 1- การปฏิญาณตนว่า “แท้จริงไม่มีพระเจ้าที่ถูกเคารพภักดีโดยเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ และแท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์”
- 2- การละหมาด
- 3- การจ่ายซะกาต
- 4- การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน
- 5- การทำหัจญ์ ณ บัยตุลลอฮ์ สำหรับบุคคลที่มีความสามารถในการเดินทาง

ดังหลักฐานในหะดีษจากอิบน์ อุมัรฺ ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่า

«بُيِّنَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ ، شَهَادَةٌ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامُ الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءُ الزَّكَاةِ ، وَحَجُّ الْبَيْتِ وَصَوْمُ رَمَضَانَ»
 ความว่า “อิสลามได้วางอยู่ (หรือ ถูกวาง) บนโครงสร้างหลักห้าประการ คือ 1) การปฏิญาณตนว่าแท้จริงไม่มีพระเจ้าที่ถูกเคารพภักดีโดยเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และแท้จริงมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ 2) การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด 3) การจ่ายซะกาต 4) การทำหัจญ์ และ 5) การถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอน” (บันทึกโดยอัล-บุคอรี 8 และมุสลิม 16)

ในสำนวนของหะดีษที่ว่า “อิสลามได้วางอยู่บนโครงสร้างหลักห้าประการ” เป็นสำนวนการเปรียบเทียบ คือเปรียบอิสลามกับอาคารปลูกสร้าง ซึ่งอิสลามจะไม่มั่นคง เว้นแต่จะต้องตั้งอยู่บนโครงสร้างหลักห้าประการ เพราะไม่มีอาคารปลูกสร้างใดที่ปราศจากโครงสร้างหลัก และส่วนอื่นๆ ของอิสลามก็เปรียบได้กับส่วนอื่นๆ ที่ทำให้อาคารสมบูรณ์แบบ หรือเหมือนกับส่วนตกแต่งอื่นๆ ของอาคาร

ส่วนคำว่า “ปฏิญาณตน” คือการศรัทธาต่ออัลลอฮ์และเราะฮ์ลุลลอฮ์ ดังที่มีรายงานของอิมามมุสลิมว่า “คือการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์” และในอีกสายรายงาน คือ “การให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ และปฏิเสธสิ่งอื่นๆ นอกจากพระองค์”

คำว่า “ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด” ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวว่า

«بَيَّنَ الرَّجُلُ وَبَيَّنَ الْكُفْرَ وَالشِّرْكَ تَرَكَ الصَّلَاةَ»
 ความว่า “สิ่งที่จะนำมามุสลิมไปสู่การปฏิเสธศรัทธาและการตั้งภาคี คือการละทิ้งละหมาด” (บันทึกโดยมุสลิม 82 และอัต-ติรมิซีย์ 2620 และท่านอื่นๆ)

และหะดีษจากมุอาซฺ ท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม กล่าวว่า

«رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ»
 ความว่า “หัวหลักของเรื่องคืออิสลาม และเสาของมันคือการละหมาด” (อัต-ติรมิซีย์ 2616, อิบน์ มาญะฮ์ 3973, อะหฺมัด 5/231)

อับดุลลอฮฺ บิน ซะฟีก กล่าวว่ “บรรดาสาวกของท่านเราะสูลเห็นว่าไม่มีความดีใดที่ละเลยแล้วจะ เป็นการปฏิเสศศรัทธา นอกจากการละเลยละหมาด”

คำว่ “จ่ายชะกาต” การจ่ายชะกาตเป็นโครงสร้างหลักที่สามของอิสลาม อัลลอฮฺตรัสว่

﴿ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ﴾ [البقرة: 43]

ความว่ “และพวกเจ้าจงดำรงรักษาละหมาด และจงจ่ายชะกาต” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 43)

﴿ وَمَا أَمْرًا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ﴾ [البينة: 5]

ความว่ “และพวกเขามิถูกบัญชาให้กระทำอื่นใด นอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺโดยบริสุทธิ์ใจอย่าง แท้จริง และอยู่ในแนวทางอันเที่ยงตรง ให้ดำรงรักษาละหมาดและจ่ายชะกาต” (อัล-บัยยีนะฮฺ : 5)

คำว่ “ถือศีลอด” การถือศีลอดเป็นองค์ประกอบหลักที่สี่ของอิสลาม อัลลอฮฺตรัสว่

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ [البقرة: 183]

ความว่ “ไ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย การถือศีลอดถูกบัญญัติแก่พวกเจ้าแล้ว เช่นเดียวกับที่ถูกบัญญัติแก่ บรรดาผู้ที่มาก่อนหน้าพวกเจ้า เพื่อพวกเจ้าจะได้ยำเกรง” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 183)

คำว่ “ทำหัจญ์” การทำหัจญ์เป็นองค์ประกอบหลักที่ห้าของอิสลาม อัลลอฮฺตรัสว่

﴿ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾ [آل عمران: 97]

ความว่ “และเป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่มีต่ออัลลอฮฺ คือการทำหัจญ์ ณ บัยตุลลอฮฺ สำหรับผู้ที่มีความสามารถ ในการเดินทาง” (อาล อิมรอน : 97)

และหะดีษบทดังกล่าวนี้ เป็นหลักฐานที่สำคัญในการรู้จักศาสนาอิสลาม วัลลอฮุอะอูบัม

บทที่ 6 เงื่อนไขของการละหมาด

มี 9 ประการ

- 1- นับถือศาสนาอิสลาม (เป็นมุสลิม)
- 2- มีสติสัมปชัญญะ
- 3- บรรลุศาสนภาวะ
- 4- สะอาดปราศจากหะดัษ (ทั้งเล็กและใหญ่)
- 5- สะอาดปราศจากนะญิสทั้งหลาย
- 6- สวมใส่เสื้อผ้าที่ปกปิดมิดชิด (ปกปิดเอาเราะฮฺ)
- 7- เข้าเวลาละหมาด

8- หันหน้าไปทางกิบลละฮฺ

9- ตั้งเจตนา (เนียต)

หลังจากที่ผู้ประพันธ์ (เชคบินบาซ) ได้กล่าวถึงรুকอนอิสลามทั้ง 5 ประการในบทเรียนที่แล้ว จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะกล่าวถึงในที่นี้เกี่ยวกับเงื่อนไขของการละหมาด เพราะการละหมาดเป็นเรื่องที่ต้องมีการเน้นย้ำอย่างมากที่สุดหลังจากการกล่าวชะฮาดะฮฺปฏิญาณตนทั้งสองประโยค และการละหมาดจะไม่ถูกต้องนอกจากต้องทำตามเงื่อนไข ดังนั้น จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะกล่าวถึงเรื่องนี้ในที่นี้

เงื่อนไข 1-3 นับถือศาสนาอิสลาม (เป็นมุสลิม), มีสติสัมปชัญญะ, บรรลุศาสนภาวะ ซึ่งการละหมาดของคนปฏิเสธศรัทธา(กาฟิร)จะใช้ไม่ได้เพราะการทำงานของเขาเป็นโมฆะ ส่วนคนบ้าเสียสตินั้นอยู่นอกกลุ่มคนที่บทบัญญัติบังคับใช้ เช่นเดียวกับเด็กที่ยังไม่บรรลุวัยตามศาสนภาวะ ซึ่งเข้าใจตามความของหะดีษบทที่ว่า

«مُرُوا أَبْنَاءَكُمْ بِالصَّلَاةِ لَسْبَعِ»

ความว่า “จงสั่งให้ลูกๆ ของพวกท่านละหมาดเมื่ออายุได้เจ็ดขวบ” (อบู ดาวูด 495, อะหฺมัด 2/187)

เงื่อนไขที่ 4 สะอาด (ปราศจากหะดัษทั้งเล็กและใหญ่) หากมีความสามารถ เพราะท่านนบีคืออัครศาสนทูตจะละฮฺวะฮฺลิม ได้กล่าวว่า

«لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ بِغَيْرِ طُهْرٍ»

ความว่า “การละหมาดที่ปราศจากความสะอาดจะไม่ถูกตอบรับ” (มุสลิม 224)

เงื่อนไขที่ 5 เข้าเวลาละหมาด อัลลอฮฺตะอาลาได้ตรัสว่า

﴿أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ﴾ [الإسراء: 78]

ความว่า “จงดำรงการละหมาดไว้ตั้งแต่ตะวันตกล้อย” (อัล-อิสรออ์ : 78)

และมีรายงานจากท่านอุมัรฺ เราะฮิยะฮฺลลฮฺฮฺอันฮฺกล่าวว่า

«الصَّلَاةُ لَهَا وَقْتُ شَرَّطَهُ اللَّهُ لَا تَصِحُّ إِلَّا بِهِ»

ความว่า “การละหมาดนั้นมีเวลาของมัน ซึ่งอัลลอฮฺได้ทำให้เป็นเงื่อนไข การละหมาดจะใช้ไม่ได้หากปราศจากเวลาของมัน”

เวลาละหมาดแต่ละช่วงก็คือ ตามหะดีษที่ท่านญิบรีลได้นำละหมาดทั้งห้าเวลาแก่ท่านนบีคืออัครศาสนทูตจะละฮฺวะฮฺลิม โดยวันแรกท่านมาละหมาดในช่วงต้นของวัคตู พอวันถัดไปท่านจะมาละหมาดฟัรฎูเดียวกันนั้นในช่วงสุดท้ายของของวัคตู หลังจากนั้นท่านได้กล่าวว่า

«مَا بَيْنَ هَذَيْنِ وَقْتٌ»

ความว่า “เวลาละหมาดของแต่ละวัคตู อยู่ระหว่างเวลาสองช่วง(ที่ญิบรีลมาละหมาดแต่ละวัคตูให้ท่านนบีดู)” (บันทึกโดยอะหฺมัด และ อัน-นะสาอีย)

เงื่อนไขที่ 6 ปกปิดร่างกายอย่างมิดชิด (ปกปิดเอาเงาะฮฺ) หากมีความสามารถ ด้วยสิ่งที่ไม่ทำให้มองเห็นผิวกาย เพราะอัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสว่า

﴿يَبْنَیْ ءَادَمَ خُدُوْا زَیْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ ﴿٣١﴾﴾ [الأعراف: 31]

ความว่า “ลูกหลานของอาดัมเอ๋ย ! จงเอาเสื้อผ้าที่ประดับกายของพวกเจ้ามาปกปิดทุกครั้งทีละหมาด” (อัลอะอฺรอฟ : 31)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«لَا يَقْبَلُ اللهُ صَلَاةَ حَائِضٍ إِلَّا بِحِمَارٍ»

ความว่า “อัลลอฮฺจะไม่ทรงตอบรับการละหมาดของหญิงที่มีประจำเดือน (หมายถึง บรรลุศาสนภาวะแล้ว) เว้นแต่ให้มีผ้าปกปิดศีรษะ” (อัต-ติรมิซีย์ 377, อนุ ดาวูด 641)

และหะดีษที่รายงานโดยท่านสะละมะฮฺ บิน อัล-อักวะฮฺ เล่าว่า ฉันได้กล่าวว่า

يَا رَسُولَ اللهِ، إِنِّي رَجُلٌ أَصِيدُ أَفْصَلَ فِي الْقَمِيصِ الْوَاحِدِ؟ قَالَ: «نَعَمْ وَأَزْرُرُهُ وَلَوْ بِشَوْكَةٍ»

ความว่า โอ้ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ฉันเป็นชาวประมง แล้วฉันจะละหมาดด้วยการสวมผ้าผืนเดียวได้หรือไม่? ท่านนบีตอบว่า “ได้ แต่ใส่กระดุมให้มันแน่นด้วย แม้จะใช้หนามอันเดียวมาเสียบไว้ก็ตาม” (อัน-นะสาอีย 765, อนุ ดาวูด 632)

หะดีษทั้งสองเศาะฮี้หฺตามความคิดเห็นของท่านอัต-ติรมิซียฺ และท่านอิบนุ อับดุลบรฺ ได้อ้างเป็นมติเอกฉันท์ (อิญมาฮฺ) ว่าการละหมาดของคนที่เคยเอาเงาะฮฺ(เรือนร่างส่วนที่ต้องปกปิด)จะใช้ไม่ได้ หากเขามีความสามารถที่จะปกปิด

เงื่อนไขที่ 7 สะอาดปราศจากนะญิส (สิ่งสกปรก) ทั้งร่างกาย เสื้อผ้า และสถานที่ เพราะอัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสว่า

﴿وَتِيَابِكَ فَطَهَّرَ ﴿٤﴾﴾ [المدثر: 4]

ความว่า “และเสื้อผ้าของเจ้า จงทำให้สะอาด” (อัล-มุดดัษษิรฺ : 4)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่ท่านหญิงอัสมาฮฺ ในเรื่องเลือดประจำเดือนว่า

«حَتَّىٰ تَنْقُرْهُ بِالمَاءِ، ثُمَّ تَنْصَحُهُ، ثُمَّ تُصَلِّيَ فِيهِ»

ความว่า “ให้นางแคะมันออก(เวลาซักเสื้อผ้าที่เป็นสกปรก) แล้วใช้นิ้วขยี้มันด้วยน้ำ หลังจากนั้นก็ล้างมัน แล้วนำมันมาใส่ละหมาดได้” (อัล-บุคอรี 225, มุสลิม 291)

เงื่อนไขที่ 8 หันหน้าไปทางกิบละฮฺ เพราะอัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสว่า

﴿ قَوْلٍ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ﴾ [البقرة: 144]

ความว่า “ดังนั้นเจ้าจงหันหน้าของเจ้าไปทางมัสยิดอัล-หะรอมเถิด” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 144)

เงื่อนไขที่ 9 การตั้งเจตนา (เนียต) เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ได้กล่าวว่า

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ»

ความว่า “แท้จริงการงานทั้งหลายขึ้นอยู่กับเจตนา” (อัล-บุคอรีฮฺ 1, มุสลิม 1907)

และด้วยประการนี้เองที่เงื่อนไขของการละหมาดได้ครบถ้วนสมบูรณ์ อัลลอฮฺอะอ์ละม (ดูใน มะนาเรอ อัล-สะบีล หน้า 1/70-79)

บทที่ 7 รุกนต่างๆ ของการละหมาด

มี 14 ประการ

- 1- ยืนตรง หากมีความสามารถ
- 2- ตักบีเราะตุลอิหฺรอม
- 3- อ่านสุเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ
- 4- รุกูอฺ
- 5- เงยศีรษะจากรุกูอฺมายืนตรง (อิอฺติดาล)
- 6- สujudบนอวัยวะทั้งเจ็ด
- 7- นั่งระหว่างสองสujud
- 8- เงยจากสujud
- 9- ฏุมะอ์นีนะฮฺ หรือการหยุดนิ่งครู่หนึ่งในแต่ละขั้นตอน
- 10- เรียงลำดับในการปฏิบัติตามขั้นตอนขององค์ประกอบของการละหมาด
- 11- อ่านตะชะฮฺฮุดครั้งสุดท้าย
- 12- การนั่งเพื่ออ่านตะชะฮฺฮุดครั้งสุดท้าย
- 13- อ่านเศาะละวาตต่อท่านนบีในตะชะฮฺฮุดครั้งสุดท้าย
- 14- กล่าวสลามสองครั้ง

หลังจากที่ท่านเชคของเรา เราะหิมะฮฺลุลลอฮฺ ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการละหมาดในบทเรียนก่อนหน้าี้ เพราะเงื่อนไขของการละหมาดนั้นคือสิ่งแรกที่ต้องมี จึงเหมาะสมที่จะกล่าวถึงรูกนต่างๆ ของมันในลำดับต่อไปนี้ เพราะมันเป็นสิ่งที่ควบคุมการละหมาดอยู่แล้ว

ดังนั้น **รูกันแรกของการละหมาด** คือ การยืนตรงหากมีความสามารถ เพราะอัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ดำรัสว่า

﴿ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴾ [البقرة: 238]

ความว่า “และจงยืนละหมาดเพื่ออัลลอฮ์โดยนอบน้อม” (อัล-บะเกาะเราะฮะฮ์ : 238)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวในหะดีษของท่านอิหมรอนว่า

«صَلِّ قَائِمًا»

ความว่า “จงละหมาดในท่ายืน” (อัล-บุคอรีฮ์ 1066)

ซึ่งบรรดานักวิชาการก็เห็นพ้องกันในเรื่องนี้

รูกันที่สอง ตักบีรเราะตุลอิห์รอหม เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«مِفْتَاحُ الصَّلَاةِ الطُّهُورُ، وَتَحْرِيمُهَا التَّكْبِيرُ، وَتَحْلِيلُهَا التَّسْلِيمُ»

ความว่า “กุญแจของการละหมาดคือความสะอาดด้วยวุฎูอ์ และเข้าสู่ภาวะต้องห้าม(ในละหมาด)ด้วยการกล่าวตักบีร และปลดปล่อยสู่ภาวะอนุญาต(ออกจากละหมาด)ด้วยการให้สลาม” (อัล-ติรมิซีย์ 3, อับู ดาอูด 61)

ท่านอัล-ติรมิซีย์ได้กล่าวว่า ถือเป็นหะดีษที่ถูกต้องที่สุดในเรื่องนี้ และเพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยกล่าวสอนแก่คนที่ละหมาดรีบบๆ ว่า

«إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ فَاسْبِغِ الوُضُوءَ، ثُمَّ اسْتَقْبِلِ الْقِبْلَةَ فَكَبِّرْ»

ความว่า “หากท่านจะละหมาดก็จงอาบน้ำละหมาดอย่างดี หลังจากนั้นให้ผินหน้าไปทางทิศกิบละฮ์ แล้วให้กล่าวตักบีร” (อัล-บุคอรีฮ์ 5897, มุสลิม 397)

รูกันที่สาม อ่านสุเราะฮ์ฟาติหะฮ์ เพราะมีหะดีษที่รายงานโดยท่านอูบาเดฮ์ฮ์ บินอัศ-ศอมิต ซึ่งท่านเราะฮ์ลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَفْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ»

ความว่า “ไม่มีการละหมาด สำหรับผู้ที่ไม่ได้อ่านสุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮ์” (อัล-บุคอรีฮ์ 723, มุสลิม 394)

รูกันที่สี่ รุกูอ เพราะอัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ดำรัสว่า

﴿ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اٰزْكُوْا ۗ ﴾ [الحج : 77]

ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย สุเจ้าจงรูกูอเถิด” (อัล-หัจญ์ : 77)

ดั่งที่มีบันทึกในเศาะฮ์อัล-บุคอรีห์และมุสลิมจากหะดีษที่รายงานโดยท่านอบู สุร็อยเราะฮะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ในหะดีษที่กล่าวถึงคนที่ละหมาดชู้ๆ ซึ่งท่านเราะฮ์ลุลลอฮุ ค็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวว่

« ثُمَّ ارْكَعَ حَتَّى تَظْمِنَ رَاكِعًا »

ความว่ “หลังจากนั้นให้ท่านรูกู จนกระทั่งการรูกูนั้นอยู่ในสภาพที่หยุดนิ่งครู่หนึ่ง (มีฎมะฮ์อินนะฮฺ)” (อัล-บุคอรีห์ 724, มุสลิม 397)

รูกันที่ห้า เงยศึระะจากรูกูมายืนตรง (อิอูดิตาด) เพราะท่านนบี ค็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวแก่คนที่ละหมาดชู้ๆ ว่

« ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَعْدِلَ قَائِمًا »

ความว่ “หลังจากนั้นให้เงยศึระะขึ้นมายืนตรง” (อัล-บุคอรีห์ 760, มุสลิม 397)

และเพราะมีบันทึกโดยนักบันทึกทั้งห้า จากการรายงานของท่านอบู มัสฮูด อัล-อันศอรีย์ ซึ่งท่านนบี ค็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวว่

« لَا تُجْزَى صَلَاةٌ لَا يُعِيْمُ الرَّجُلُ فِيهَا صُلْبَهُ فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ »

ความว่ “ละหมาดของผู้ที่ไม่เหยียดหลังขณะรูกูและสุญูดนั้นถือว่าใช้ไม่ได้” (อัต-ติรมิซีย์ 265, อัน-นะสาอีย์ 1027)

รูกันที่หก สุญูดบนอวัยวะทั้งเจ็ด เพราะท่านนบี ค็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวว่

« أُمِرْتُ أَنْ أَسْجُدَ عَلَى سَبْعَةِ أَعْظُمٍ: عَلَى الْجَبْهَةِ ، وَأَشَارِ بِيَدِي عَلَى أَنْفِي ، وَالْيَدَيْنِ ، وَالرُّكْبَتَيْنِ ، وَأَطْرَافِ الْقَدَمَيْنِ »

ความว่ “ฉันถูกสั่งให้สุญูดด้วย 7 กระดูก (อวัยวะ) อันได้แก่ หน้าผาก และท่านก็ได้ชี้ไปที่จมูกของท่านด้วย, มือทั้งสอง, เข่าทั้งสอง, และปลายเท้าทั้งสอง” (อัล-บุคอรีห์ 779, มุสลิม 490)

รูกันที่เจ็ด นั่งระหว่างสองสุญูด เพราะท่านนบี ค็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام ได้กล่าวแก่คนที่ละหมาดชู้ๆ ว่

« ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَعْتَدِلَ جَالِسًا »

ความว่ “หลังจากนั้นให้ลุกขึ้นมานั่งตัวตรง” (อัล-บุคอรีห์ 760, มุสลิม 397)

และเพราะท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ได้เล่าว่

« كَانَ لِنَبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ مِنَ السُّجُودِ لَمْ يَسْجُدْ حَتَّى يَسْتَوِيَ قَاعِدًا »

ความว่ “เมื่อท่านนบี ค็อลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เงยศึระะจากสุญูด ท่านจะไม่สุญูด (ครั้งที่สอง) จนกว่าจะนั่งตัวตรงเสียก่อน” (มุสลิม 498, อบู ดาวูด 783)

รুকอนที่แปด เยกจากสุญูด เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่คนที่ละหมาด ชุ่ย์ๆ ว่า

« ثُمَّ ارْزُقْ حَتَّى تَظْمِنَ جَالِسًا »

ความว่า “หลังจากนั้นให้ลุกขึ้นมา นั่งพร้อมกับหยุดนิ่งครู่หนึ่ง” (อัล-บุคอรีห์ 724, มุสลิม 397)

รুকอนที่เก้า ฎุมะอ์นีนะฮฺ หรือการหยุดนิ่งครู่หนึ่งในแต่ละขั้นตอน เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่คนที่ละหมาดชุ่ย์ๆ ว่า

« ثُمَّ ارْزُقْ حَتَّى تَظْمِنَ رَاكِعًا »

ความว่า “หลังจากนั้นให้รูกูแล้วหยุดนิ่งครู่หนึ่ง” (อัล-บุคอรีห์ 724, มุสลิม 397)

ซึ่งการละหมาดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะมีความฎุมะอ์นีนะฮฺ และท่านนบีได้กล่าววว่า

« صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي »

ความว่า “พวกท่านจงละหมาด ตามที่พวกท่านเห็นฉันละหมาด” (อัล-บุคอรีห์ 605)

รুকอนที่สิบ เรียงลำดับในการปฏิบัติตามขั้นตอนขององค์ประกอบของการละหมาด

รুকอนที่สิบเอ็ดและสิบสอง นั่งอ่านตะชะฮฺสุตครั้งสุดท้าย เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านได้นั่ง (ตะชะฮฺสุต) ในละหมาด ก็จงกล่าวว่า

« التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا، وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ »

ความว่า “ มวลการสดุดีทั้งหลายมอบแด่อัลลอฮฺ รวมทั้งการสรรเสริญด้วยพรและความดีงามต่างๆ ขอความสันติสุขจงประสบแด่ท่านอิ้ผู้เป็นนบี รวมทั้งความเมตตาแห่งอัลลอฮฺและความประเสริฐทั้งหลายของพระองค์ ขอความสันติสุขจงประสบแด่เราและแต่บรรดาบ่าวผู้ทรงคุณธรรมทั้งหลาย ข้าขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และข้าขอปฏิญาณว่ามุหัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์” (อัล-บุคอรีห์ 5876, มุสลิม 402)

รুকอนที่สิบสาม อ่านเศาะละวาตต่อท่านนบีในตะชะฮฺสุตครั้งสุดท้าย เพราะมีหะดีษที่รายงานจากท่านกะอูบ บินอุจญฺเราะฮฺ ในครั้งที่ท่านได้ถามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เกี่ยวกับวิธีการเศาะละวาต ซึ่งท่านนบีได้กล่าวว่าพวกท่านจงกล่าวว่า

« اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ »

ความว่า“ ใ้ พระผู้อภิบาลแห่งเรา ขอทรงประทานความจำเริญแด่มุหัมมัดและครอบครัวของมุหัมมัด เช่นที่ พระองค์ประทานความจำเริญแด่อิบรอฮีมและครอบครัวของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์นั้นทรงยิ่งใหญ่ด้วยการ สรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง ใ้ พระผู้อภิบาลแห่งเรา ขอทรงประทานความประเสริฐแด่มุหัมมัดและ ครอบครัวของมุหัมมัด เช่นที่พระองค์ประทานความประเสริฐแด่อิบรอฮีมและครอบครัวของอิบรอฮีม แท้จริง พระองค์นั้นทรงยิ่งใหญ่ด้วยการสรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง” (อัล-บูกอริย์ 3190, มุสลิม 406)

รูกันที่สิบสี่ กล่าวสลามทั้งสองครั้ง เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«وَتَخْلِيهَا التَّسْلِيمُ»

ความว่า “และอนุญาต (ออกจากละหมาด) ด้วยการให้สลาม” (อัต-ติรมิซีย์ 3, อับู ดาวูด 61)

และคำกล่าวของท่านหญิงอาอิชะฮฺที่กล่าวถึงลักษณะการละหมาดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไว้ว่า “ท่านนบีได้ปิดท้ายการละหมาดด้วยการให้สลาม ดังนั้นการให้สลามจึงเป็นบัญญัติที่ทำให้มีการอนุญาตออกจากละหมาดได้ ซึ่งมันเป็นการปิดท้ายและเป็นสัญญาณของการสิ้นสุดละหมาด” (ดูใน อัล-ฮัลลอะฮฺ ฟิ มะอฺริฟะฮฺ อัลดะลิล หน้า 1/146, 148)

บทที่ 8 สิ่งที่เป็นวาญิบในการละหมาด

มี 8 ประการ

- 1- การตักบีรทั้งหมดที่นอกเหนือจากตักบีเราะตุลอิหฺรอหม
- 2- การกล่าวว่ *อะลลอฮุ อะคบัม อะฮฺมัดะฮฺ* สำหรับอิมามและผู้ละหมาดคนเดียว
- 3- การกล่าวว่ *รอบบะนา วะละกัล ्हมด* สำหรับอิมาม มะอฺมูม และผู้ละหมาดคนเดียว
- 4- การกล่าว *สุบหานะ ร็อบบียัลอะซีม* ในขณะที่รูกู
- 5- การกล่าว *สุบหานะ ร็อบบียัลอะอูลา* ในขณะที่สุญูด
- 6- การกล่าว *รอบบิซุฟิรลี* ในการนั่งระหว่างสองสุญูด
- 7- การอ่านตะชะฮฺฮุดครั้งแรก
- 8- การนั่งเพื่อตะชะฮฺฮุดครั้งแรก

ผู้ประพันธ์ได้ดำเนินบทเรียนมากล่าวถึงสิ่งที่เป็นวาญิบในละหมาด หลังจากที่ได้นำเสนอรูกันต่างๆ ของการละหมาดไปแล้ว ซึ่งการที่ได้นำเสนอรูกันต่างๆ ของการละหมาดก่อนสิ่งที่เป็นวาญิบในละหมาด เพราะรูกันต่างๆ นั้นมีความสำคัญมากกว่าสิ่งที่เป็นวาญิบ กล่าวคือสิ่งที่เป็นวาญิบนั้นถ้าหากได้ละทิ้งมันด้วยความหลงลืมก็ยังมีข้อกำหนดให้สุญูดสะฮฺวีชดใช้แทนกันได้ แต่สำหรับรูกันต่างๆ นั้น ถ้ามีการละทิ้งมันไม่ว่าจะเป็นเพราะความหลงลืมหรือความตั้งใจก็ตาม ก็จะทำให้การละหมาดใช้ไม่ได้

สิ่งที่ต้องเป็นวาญิบแรกของการละหมาด คือ การตักบีรทั้งหมดที่นอกเหนือจากตักบีเราะตุลอิหฺรอม เพราะ (การตักบีเราะตุลอิหฺรอม) เป็นรูกนฺหนึ่ง ดังที่ได้นำเสนอก่อนหน้านี้แล้ว เพราะมีรายงานจากท่านอิบนุ มัสอูดว่า

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُكَبِّرُ فِي كُلِّ رَفْعٍ، وَوَضِعَ وَيَامٌ وَقُعُودٌ»

ความว่า “ฉันได้เห็นท่านเราะซูลุลลอฮฺ คืออลลัลดอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม ตักบีรในทุกการยกขึ้น, การก้มลง, การยืนขึ้น และการนั่ง” (อัต-ติรมิซียฺ 253, อัน-นะสาอียฺ 1319)

สิ่งที่ต้องเป็นวาญิบที่สอง การกล่าวว่า *อะมิอัลลอฮฺ ลิลมัน อะมิอะฮฺ* สำหรับอิหม่ามและผู้ละหมาดคนเดียว เพราะมีหะดีษที่รายงานโดยท่านอบู สุรียบเราะฮฺ เราะอะฎียัลลอฮฺอันฮฺ เล่าว่า

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَامَ إِلَى الصَّلَاةِ يُكَبِّرُ حِينَ يَقُومُ، ثُمَّ يُكَبِّرُ حِينَ يَرُكِعُ، ثُمَّ يَقُولُ: «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ» حِينَ يَرْفَعُ صُلْبَهُ مِنَ الرَّكْعَةِ، ثُمَّ يَقُولُ وَهُوَ قَائِمٌ: «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ»

ความว่า “เมื่อท่านเราะซูลุลลอฮฺ คืออลลัลดอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม ละหมาด ท่านจะกล่าวตักบีรขณะที่ยืน หลังจากนั้นจะกล่าวตักบีรขณะที่รูกู แล้วท่านจะกล่าว *อะมิอัลลอฮฺ ลิลมันอะมิอะฮฺ* ขณะที่ยกขึ้นมารุกู หลังจากนั้นก็กล่าวขณะยืนตรงว่า *ร็อบบะนา อะละกะลล์ฮัมดุล*” (อัล-บุคอรีเย 770, มุสลิม 392)

สิ่งที่ต้องเป็นวาญิบที่สาม การกล่าวว่า *ร็อบบะนา อะละกะลล์ ฮัมดุล* สำหรับอิหม่าม มะอฺมูม และผู้ละหมาดคนเดียว ดังที่ได้นำเสนอแล้ว

สิ่งที่ต้องเป็นวาญิบที่สี่และห้า การกล่าว *สุบหานะ ร็อบบียัลอะซีมี* ในขณะที่รูกู และการกล่าว *สุบหานะ ร็อบบียัลอะฮฺดลา* ในขณะที่สุญูดเพียงครั้งเดียว เพราะมีหะดีษที่รายงานโดยท่านหุซัยฟะฮฺ เล่าว่า “ท่านนบี คืออลลัลดอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม ได้กล่าวในรูกูว่า *สุบหานะ ร็อบบียัลอะซีมี* และท่านนบีได้กล่าวในสุญูดว่า *สุบหานะ ร็อบบียัลอะฮฺดลา*” (มุสลิม 772, อัต-ติรมิซียฺ 262)

สิ่งที่ต้องเป็นวาญิบที่หก การกล่าว *ร็อบบิซุฟิรลี* ในการนั่งระหว่างสองสุญูด เพราะมีหะดีษที่รายงานโดยท่านหุซัยฟะฮฺ ว่า ท่านนบี คืออลลัลดอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม ได้กล่าวในระหว่างสองสุญูดว่า “*ร็อบบิซุฟิรลี ร็อบบิซุฟิรลี*” (อัน-นะสาอียฺ 1145, อิบนุ มาญะฮฺ 897)

สิ่งที่ต้องเป็นวาญิบที่เจ็ด การอ่านตะชะฮฺฮุดครั้งแรก เพราะท่านนบี คืออลลัลดอฮฺอะลัยฮิอะสสลัม ได้กล่าว

«إِذَا أَنْتَ قُمْتَ فِي صَلَاتِكَ، فَكَبِّرْ ثُمَّ اقْرَأْ مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ فَإِذَا جَلَسْتَ فِي وَسْطِ الصَّلَاةِ فَاطْمَئِنِّ، وَافْتَرِشْ فَخْذَكَ الْيُسْرَى ثُمَّ تَمَسَّهْ»

ความว่า “เมื่อท่านยืนขึ้นเพื่อละหมาดแล้ว ก็จงกล่าวตักบีร (อัลลอฮฺอักบาร) หลังจากนั้นก็จงอ่านสิ่งที่ท่านสามารถอ่านได้จากอัลกุรอาน ซึ่งเมื่อท่านได้นั่งในระหว่างละหมาด ก็จงให้มีฏมะอฺนีนะฮฺ (สงบนิ่ง) และให้นั่งบนขาข้างซ้ายของท่าน แล้วให้อ่านตะชะฮฺฮุด” (อัต-ติรมิซียฺ 302, อัน-นะสาอียฺ 1136, ญู ดาอูด 856)

สิ่งที่เป็นวาญิบที่แปด การนั้งเพื่อตะชะฮะฮ์ครั้งแรก เพราะมีหะดีษที่รายงานโดยท่านอิบนุมัสอูด ซึ่งเป็นหะดีษมัรฟูอ์ว่า

«إِذَا قَعَدْتُمْ فِي كُلِّ رُكْعَتَيْنِ، فَقُولُوا: التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ»

ความว่า “เมื่อพวกท่านได้นั้งในทุกสองร็อกอะฮ์ ก็ให้กล่าวว่ *อັตตะหียาตุลิลลาฮฺ...*” (อັต-ติรมิซียฺ 289, อัน-นะสาอียฺ 1163)

และเช่นเดียวกัน ในครั้งที่ท่านนบีมูฮัมมัด ได้ลืมนั้งตะชะฮะฮ์ครั้งแรกในละหมาดซุฮริ ท่านก็ได้สญูดสองครั้งก่อนที่จะให้สลาม เพื่อชดเชยการที่ท่านลืมนั้งตะชะฮะฮ์ครั้งนั้น (ดูใน มะนาหฺ อัส-สะบิล หน้า 1/97-89)

บทที่ 9 การตะชะฮะฮ์ฮุค

การอ่านตะชะฮะฮ์ฮุค “อັตตะหียาตุ” นั้นคือ

«التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا، وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَسِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَسِيدٌ مَجِيدٌ»

ความว่า “มวลการสดุดีทั้งหลายมอบแด่อัลลฮ์ รวมทั้งการสรรเสริญด้วยพรและความดีงามต่างๆ ขอความสันติสุขจงประสบแด่ท่านอิ้ผู้เป็นนบีมูฮัมมัด รวมทั้งเมตตาแห่งอัลลฮ์และความประเสริฐทั้งหลายของพระองค์ ขอความสันติสุขจงประสบแด่เราและแด่บรรดาบ่าวผู้ทรงคุณธรรมทั้งหลาย ข้าขอปฏิญาณว่ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลฮ์ และข้าขอปฏิญาณว่มุฮัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์ ไอ้อัลลฮ์ ขอทรงประทานความจำเริญแด่มุฮัมมัดและครอบครัวของมุฮัมมัด เช่นที่พระองค์ประทานความจำเริญแด่อิบรอฮีมและครอบครัวของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์นั้นทรงยิ่งด้วยการสรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง และขอทรงประทานความประเสริฐแด่มุฮัมมัดและครอบครัวของมุฮัมมัด เช่นที่พระองค์ประทานความประเสริฐแด่อิบรอฮีมและครอบครัวของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์นั้นทรงยิ่งด้วยการสรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง”

หลังจากนั้นให้ขอความคุ้มครองต่ออัลลฮ์ในตะชะฮะฮ์ฮุคทำยให้รอดพ้นจากการลงโทษในนรกญะฮันนัม และจากการลงโทษในหลุมฝังศพ และจากพิตนะฮ์ในขณะมีชีวิตและขณะที่เสียชีวิต และจากพิตนะฮ์ของอัล-มะสีหฺ อัด-ดัจญาล หลังจากนั้นให้เลือกอ่านดุอาอ์ตามที่ต้องการ โดยเฉพาะบทดุอาอ์ที่มีรายงานจากท่านนบีมูฮัมมัด เช่น

«اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ.»

ความว่า “ไอ้อัลลฮ์ ได้โปรดช่วยเหลือฉัน ให้ได้รำลึกถึงพระองค์ และได้แสดงถึงการขอบคุณต่อพระองค์ และทำอิบาดะฮ์แด่พระองค์อย่างงดงาม”

«اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاعْفُرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ، وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ.»

ความว่า “โอ้อัลลอฮฺ แท้จริงฉันได้ธรรมต่อตัวเองซึ่งเป็นการอธรรมอย่างมาก และไม่มีผู้ใดที่จะอภัยโทษทั้งหลายได้นอกจากพระองค์เท่านั้น ดังนั้น ได้โปรดอภัยให้ฉันด้วยการอภัยจากพระองค์ด้วยเถิด ได้โปรดเมตตาฉัน แท้จริงแล้วพระองค์นั้นเป็นผู้ที่ทรงอภัยและทรงเมตตายิ่ง”

และมีรายงานจากท่านอับดุลลอฮฺ บินมัศอูด เราะวะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้หันมายังพวกเรา แล้วท่านก็กล่าวว่า

«إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: اللَّهُ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا، وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ثُمَّ لِيَتَخَيَّرَ أَمِنَ الدُّعَاءِ أَعْجَبَهُ إِلَيْهِ فَيَدْعُو»

ความว่า “เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกท่านละหมาด ก็จงกล่าวว่า มวลการสวดดีทั้งหลายมอบแต่อัลลอฮฺ รวมทั้งการสรรเสริญด้วยพรและความดีงามต่างๆ ขอความสันติสุขจงประสบแต่ท่านโอ้อูเป็นผู้เป็นนบี รวมทั้งเมตตาแห่งอัลลอฮฺและความประเสริฐทั้งหลายของพระองค์ ขอความสันติสุขจงประสบแต่เราและแต่บรรดาบ่าวผู้ทรงคุณธรรมทั้งหลาย ข้าขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และข้าขอปฏิญาณว่ามุฮัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์ หลังจากนั้นให้เลือกดุอาอ์ที่เขาชื่นชอบแล้วให้ขอมัน” (อัล-บุคอรี 5876, มุสลิม 402)

ซึ่งหะดีษที่รายงานโดยท่านอับนุมัศอูดนั้นเป็นหะดีษที่ถูกต้องที่สุดที่มีการรายงานเกี่ยวกับสำนวนการอ่านตะชะฮุด

และมีรายงานจากท่านอบู มัสอูด อัล-บัตริยฺ เราะวะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านบะซุรฺ บิน สะอูด ได้กล่าวว่า

«يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمَرَنَا اللَّهُ أَنْ نُصَلِّيَ عَلَيْكَ فَكَيْفَ نُصَلِّيَ عَلَيْكَ؟ فَسَكَتَ ثُمَّ قَالَ: " قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَالسَّلَامُ كَمَا عَلِمْتُمْ»

ความว่า “โอ้อ่านเราะสูลุลลอฮฺ อัลลอฮฺได้สั่งให้เราให้เศาะละวาตต่อท่าน แล้วเราจะเศาะละวาตต่อท่านอย่างไร ? ท่านนบีจึงนิ่งเงียบ หลังจากนั้นท่านนบีจึงกล่าวว่า พวกท่านจงกล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺ ขอทรงประทานความจำเริญแด่มุฮัมมัดและครอบครัวของมุฮัมมัด เช่นที่พระองค์ประทานความจำเริญแต่อิบรอฮีมและครอบครัวของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์นั้นทรงยิ่งด้วยการสรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง และขอทรงประทานความประเสริฐแด่มุฮัมมัดและครอบครัวของมุฮัมมัด เช่นที่พระองค์ประทานความประเสริฐแต่อิบรอฮีมและครอบครัวของอิบรอฮีม แท้จริงพระองค์นั้นทรงยิ่งด้วยการสรรเสริญและบารมีอันสูงส่ง ส่วนการให้สลามนั้นก็เป็นที่ได้สอนพวกท่านแล้ว” (มุสลิม 405, อัล-ติรมิซียฺ 3220, อัน-นะสาอียฺ 1285)

และมีรายงานจากท่านอบู สุร็อยเราะฮฺ เราะวะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«إِذَا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ يَقُولُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ»

ความว่า “เมื่อคนหนึ่งคนใดได้กล่าวตะชะฮฺฮุดแล้ว ก็จงขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺจาก 4 ประการนี้ โดยให้กล่าวว่า โอ้อัลลอฮฺแท้จริง ฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์จากการลงโทษของนรกยะอันนัม และจากการลงโทษในหลุมฝังศพ และจากพิตนะฮฺในขณะมีชีวิตและขณะที่เสียชีวิต และจากพิตนะฮฺของอัล-มะสีหฺ อัค-ดัจญาล” (อัล-บุคอรีย์ 1311, มุสลิม 588)

หะดีษบทนี้เป็นหลักฐานที่บ่งชี้ว่าศาสนาได้กำหนดให้ขอความคุ้มครองจากสิ่งเหล่านั้นในขณะที่นั่งอยู่หลังจากที่ได้กล่าวเศาะละวาตต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และก่อนให้สลาม

และจากท่านอบู บักรุ อัส-ซิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านได้กล่าวแก่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า

«عَلَّمَنِي دُعَاءَ أَدْعُو بِهِ فِي صَلَاتِي، قَالَ: "قُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ، وَارْحَمِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»

ความว่า “ได้โปรดสอนดุอาอ์ที่ฉันจะขอมันในการละหมาดของฉันเถิด ท่านนบีจึงกล่าวว่า จงกล่าววา โอ้อัลลอฮฺ แท้จริงฉันได้กรรมต่อตัวเองซึ่งเป็นการกรรมอย่างมากมาย และไม่มีผู้ใดที่จะอภัยโทษทั้งหลายได้นอกจากพระองค์เท่านั้น ดังนั้น ได้โปรดอภัยให้ฉันด้วยการอภัยจากพระองค์ด้วยเถิด ได้โปรดเมตตาฉัน แท้จริงแล้วพระองค์นั้นเป็นผู้ที่ทรงอภัยและทรงเมตตายิ่ง” (อัล-บุคอรีย์ 799, มุสลิม 2705)

ส่วนหะดีษบทนี้เป็นหลักฐานที่บ่งชี้ว่าศาสนาได้กำหนดให้ขอดุอาอ์ในละหมาดได้ตลอด ซึ่งหนึ่งในช่วงเวลาที่ให้ขอก็คือ หลังจากที่ย่านตะชะฮฺฮุด อ่านเศาะละวาตต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮฺให้พ้นจาก 4 ประการนั้นเสร็จแล้ว จึงขอดุอาอ์อื่นๆ ต่อ เพราะท่านนบีได้กล่าวในหะดีษของอิบนุ มัสอูดว่า

«ثُمَّ لِيَتَخَيَّرَ مِنَ الدُّعَاءِ أَعْجَبُهُ إِلَيْهِ فَيَدْعُو»

ความว่า “หลังจากนั้นให้เลือกดุอาอ์ที่เขาชื่นชอบที่สุด แล้วให้ขอดุอาอ์กับมัน” (อัล-บุคอรีย์ 5876, มุสลิม 402)

และเนื้อหาของหะดีษเป็นหลักฐานที่อนุญาตให้ขอดุอาอ์ในละหมาด ด้วยสำนวนที่มีรายงานจากท่านนบี หรือสำนวนที่อาจจะไม่มีในรายงานก็ได้ ตราบใดที่มันไม่ได้เป็นสำนวนที่ศาสนาได้ห้ามไว้ และในบางสำนวนหะดีษได้กล่าวว่า

«ثُمَّ لِيَتَخَيَّرَ مِنَ الْمَسْأَلَةِ مَا شَاءَ»

ความว่า “หลังจากนั้นให้เลือกขอดุอาอ์ตามที่ต้องการ” (มุสลิม 402, อัน-นะสาอีย์ 1298 และดูในอัล-มััจญ์ มุอะฮฺ อัล-ญะลีละฮฺ หน้า 79-80)

บทที่ 10 สิ่งที่เป็นสุนัตต่างๆ ในละหมาด

การดุอาอ์อิสติฟตาหฺ การวางมือขวาทับบนมือซ้ายบนหน้าอกในขณะที่ยืน การยกมือทั้งสองโดยให้นิ้วทั้งหมดอยู่ระหว่างฝ่าหรือหูในขณะที่กล่าวตักบีร์แรก, ในขณะที่รูกูอฺ, ในขณะที่เญจากรูกูอฺ, และในขณะที่

ที่ยืนขึ้นมาจากการอ่านตะชะฮุดแรกเพื่อขึ้นมารีออะฮ์ที่สาม การอ่านดุอาอ์ตัสบีหฺในรุกูอ์และสุญูดมากกว่าหนึ่งครั้ง การอ่านดุอาอ์หลังจากเงยขึ้นจากรุกูอ์อื่นจากรีอบบะนา วะละกะลัหมัด การอ่านดุอาอ์ขออภัยโทษในขณะนั่งระหว่างสองสุญูดมากกว่าหนึ่งครั้ง การทำให้ศีรษะเสมอกับหลังในขณะรุกูอ์ การยกแขนทั้งสองห่างจากลำตัว และให้ท้องห่างจากขาทั้งสองในสุญูด การยกข้อศอกทั้งสองให้อยู่เหนือพื้นขณะสุญูด การที่คนละหมาดนั่งบนเท้าซ้ายและปลายเท้าขวายันพื้น ในตะชะฮุดแรกและการนั่งระหว่างสองสุญูด การนั่งแบบตะวัรูก (ให้แม่เท้าซ้ายราบพื้นยื่นออกมาทางขวา ลอดใต้ขาและน่องขวา แล้วนั่งบนพื้น) ในตะชะฮุดสุดท้ายพร้อมกับให้ปลายเท้าขวายันพื้น การกล่าวเศาะละวาตและความบะเราะกะตแต่ท่านนบี มุหัมมัด และวงศ์วานของท่าน รวมถึงแต่ท่านนบีอิบรอฮีมและวงศ์วานของท่านในตะชะฮุดแรก การอ่านดุอาอ์ในตะชะฮุดสุดท้าย การอ่านด้วยเสียงดังในละหมาดฟัจญ์รุ/ศุบหฺ และในสองรีออะฮ์แรกของการละหมาดมัชริบและอิซาอ์ การอ่านด้วยเสียงค่อยในละหมาดชุกริและอัศริ และในรีออะฮ์ที่สามของการละหมาดมัชริบ และในสองรีออะฮ์สุดท้ายของการละหมาดอิซาอ์ การอ่านสุเราะฮ์อื่นจากรุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮ์ พร้อมกับเอาใจใส่ในสิ่งที่เป็นสุนัตต่างๆ ในละหมาदनอกเหนือจากที่เราได้นำเสนอ

สิ่งที่เป็นสุนัตต่างๆ ในละหมาดแบ่งออกเป็นสองประเภท

หนึ่ง สิ่งที่เป็นสุนัตสำหรับคากกล่าวต่างๆ

สอง สิ่งที่เป็นสุนัตสำหรับการกระทำต่างๆ

ซึ่งผู้ประพันธ์ได้ระบุในต้นฉบับ (มะตัน) ไว้ว่า สิ่งที่เป็นสุนัตต่างๆ นั้นไม่จำเป็นที่คนละหมาดต้องกระทำมัน แต่หากเขาได้กระทำมันทั้งหมดหรือทำเพียงบางส่วน เขาก็จะได้รับผลบุญ แต่ใครก็ตามที่ละทิ้งมันทั้งหมดหรือละทิ้งเพียงบางส่วน เขาก็จะไม่มีปัญหาใดๆ เจกเช่นสิ่งที่สุนัตอื่นๆ อย่งไรก็ตามสมควรอย่างยิ่งที่มุสลิมต้องกระทำมัน และให้รำลึกถึงคำพูดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ว่า

«عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي، وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدِيِّينَ، عَضُّوا عَلَيْهَا بِالتَّوَاجِدِ»

ความว่า “พวกท่านจงยึดมั่นกับสุนนะฮ์ของฉัน และสุนนะฮ์ของบรรดาคณะฟาอ์รอฮ์ดีนที่อยู่ในทางนำ ท่านทั้งหลายจงยึดแนวทางนั้นให้มันคงเกิด” (อัต-ติรมิซียฺ 2676, อิบนุ มาญะฮ์ 44)

วัลลอฮุอะอูลัม อัลลอฮุ ตะอาลา ทรงรู้ดียิ่ง

บทที่ 11 สิ่งที่ทำให้การละหมาดใช้ไม่ได้

มี 8 ประการ

- 1- การพูดโดยเจตนา พร้อมกับรู้ตัวและรู้เรื่อง ส่วนคนที่หลงลืมหรือไม่รู้เรื่องนั้นการละหมาดของเขาจะไม่เสีย
- 2- การหัวเราะ
- 3- การกิน
- 4- การดื่ม
- 5- การเปิดเผยเอาเราะฮ์

- 6- การหันไปยังทิศอื่นจากกิบลละฮุมมากจนเกินไป
- 7- การเคลื่อนไหวโยกย้ายในละหมาดมากจนเกินไป
- 8- การเสียน้ำละหมาด

หลังจากที่ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอเงื่อนไขและรูกนของการละหมาด รวมถึงสิ่งที่เป็นวาญิบและสิ่งที่เป็นสุนัตต่างๆ ของการละหมาดทั้งเป็นคำกล่าวและการกระทำ ท่านก็ได้กล่าวถึงสิ่งที่ทำให้การละหมาดใช้ไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อให้มุสลิมได้ระมัดระวังจากการทำให้การละหมาดของเขาใช้ไม่ได้ ด้วยการทำสิ่งหนึ่งใดที่เป็นสิ่งที่ทำให้การละหมาดใช้ไม่ได้ทั้ง 8 ประการ ดังต่อไปนี้

หนึ่ง การพูดโดยเจตนา พร้อมกับรู้ตัวและรู้เรื่อง ส่วนคนที่หลงลืมหรือไม่รู้เรื่องนั้นการละหมาดของเขาจะไม่เสีย เพราะมีรายงานจากท่านซัยด บิน อัล-อรัก็อม ไว้ว่า

«فَأْمَرْنَا بِالسُّكُوتِ، وَنُهَيْنَا عَنِ الْكَلَامِ»

ความว่า “ซึ่งพวกเราถูกสั่งให้หนึ่งเงียบ และถูกสั่งห้ามไม่ให้พูด” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีร์และมุสลิม และอื่นจากทั้งสอง)

สอง การหัวเราะ ท่านอิบну อัล-มุชิร ได้กล่าวว่า “บรรดานักวิชาการมีมติเอกฉันท์ว่าการหัวเราะนั้นทำให้การละหมาดเสีย”

สาม และ สี่ การกินและการดื่ม ท่านอิบну อัล-มุชิร ได้กล่าวว่า “บรรดานักวิชาการที่สันตัดในเรื่องนี้มีมติเอกฉันท์ว่าคนที่กินหรือดื่มในละหมาดฟัรฎูโดยเจตนา นั้น จำเป็นที่เขาต้องละหมาดใหม่”

ห้า การเปิดเผยเอาเราะฮ์ เพราะหนึ่งในเงื่อนไขของการละหมาดคือการปกปิดเอาเราะฮ์ ดังนั้นถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขนี้การละหมาดก็จะใช้ไม่ได้

หก การหันไปยังทิศอื่นจากกิบลละฮุมมากจนเกินไป เพราะหนึ่งในเงื่อนไขของการละหมาดคือ การหันหน้าไปยังทิศกิบลละฮุ ดังที่ได้นำเสนอมาแล้ว

เจ็ด การเคลื่อนไหวโยกย้ายในละหมาดมากจนเกินไป ซึ่งการเคลื่อนไหวโยกย้ายในละหมาดมากจนเกินไปนั้นจะทำให้การละหมาดเสีย โดยเป็นมติเอกฉันท์ของบรรดานักวิชาการ และในหนังสือ “อัล-กาฟี” ได้ระบุไว้ว่า “ในกรณีที่เคลื่อนไหวเพียงเล็กน้อยนั้น ไม่เป็นเหตุให้การละหมาดใช้ไม่ได้ เนื่องจากท่านนบีคือลุลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام เคยอุมอุมามะฮ์ในละหมาด ซึ่งเมื่อท่านยืนท่านก็จะอุมเธอ และเมื่อท่านลงสุญูดท่านก็จะวางเธอลง และท่านนบีเคยก้าวเท้าไปข้างหน้าและถอยหลังในละหมาดกุสุฟ”

แปด การเสียน้ำละหมาด เพราะมันเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้การละหมาดใช้ได้ ดังนั้นเมื่อเสียน้ำละหมาด การละหมาดก็จะเสียไปด้วย

วัลลอฮุอะอูลัม อัลลอฮุเท่านั้นที่รู้ดียิ่ง

บทที่ 12 เงื่อนไขรุกน

เงื่อนไขรุกนหรือน้ำละหมาดมี 10 ประการ คือ

- 1- อิสลาม
- 2- สติปัญญา
- 3- ต้มยี่ช(อยู่ในวัยที่สามารถแยกแยะได้แล้ว)
- 4- เนียต
- 5- การระลึกหรือรู้ตัวว่าทำวูญอยู่ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยที่ไม่ตั้งใจเจตนาเพื่อให้การอาบน้ำวูญนั้นขาดตอนช่วงใดช่วงหนึ่ง
- 6- การหยุดหรือสิ้นสุดของมูลเหตุที่ต้องให้ทำวูญ
- 7- และการอิสตินญา (การใช้น้ำล้างนะญิส) หรือ อิสติจญ์มารู (การใช้ของแข็ง เช่น หิน ใบไม้ กระดาษ ชำระนะญิส) ก่อนอาบน้ำวูญ
- 8- น้ำต้องสะอาดและอนุญาตให้ใช้อาบน้ำวูญ
- 9- ชำระล้างสิ่งสกปรกไม่ให้สัมผัสถึงผิวหนังได้
- 10- และการใช้เวลาที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่มีหะดัษบอยๆ สม่่าเสมอ

เงื่อนไขของวูญ อิสลาม มีสติ มีความสามารถในการแยกแยะ(สำหรับเด็ก) เนียต ดังนั้น วูญของผู้เป็นกาฟิรุ(ผู้ปฏิเสธ)ถือว่าเป็นโมฆะ เพราะวูญจะไม่ถูกตอบรับจนกว่าเขาจะรับอิสลาม เช่นเดียวกันกับคนบ้าเพราะเขาไม่ได้เป็นมุกลัฟ และเด็กน้อยที่ไม่สามารถแยกแยะเป็น และผู้ที่ไม่ได้เนียตว่าจะอาบน้ำวูญประมาณว่าเขาเนียตเพื่อให้ตัวเย็น หรือเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรกที่ติดตัวแทน

และหนึ่งในเงื่อนไขสำหรับการทำวูญ คือ น้ำต้องสะอาด หากน้ำสกปรกไม่สามารถทำวูญได้ และน้ำดังกล่าวจะต้องเป็นน้ำที่ได้รับอนุญาตให้ทำวูญได้ หากเป็นน้ำที่ขโมยหรือได้รับมาโดยวิธีที่ผิดหลักการ เช่นนี้การทำวูญด้วยน้ำดังกล่าวเป็นโมฆะ และเช่นเดียวกันกับการอิสตินญาหรืออิสติจญ์มารูหลังจากทำภารกิจส่วนตัว และจะต้องชำระสิ่งที่เป็นตัวขวางไม่ให้น้ำสัมผัสผิวออกไป ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่จะทำวูญต้องชำระสิ่งต่างๆ ที่ติดกับอวัยวะส่วนที่จะทำวูญให้สะอาดไม่ว่าจะเป็น ดิน แป้ง ขี้ผึ้ง เครื่องสำอางที่ใช้แต้มผิว เพื่อให้ได้สัมผัสกับผิวของอวัยวะส่วนที่ต้องทำวูญโดยตรงไม่มีสิ่งกีดขวาง (ดูใน อัล-มุลัคค็อศ อัล-ฟิกฮีย เล่ม 1 หน้า 31)

เช่นเดียวกันกับเงื่อนไขการเข้าเวลาละหมาดสำหรับผู้ที่มีหะดัษบอยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากท่านบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สั่งใช้ให้ผู้หญิงที่มีเลือดอิสติฮาฎาฮะฮู ให้นางทำวูญทุกครั้งที่จะละหมาดวัลลอฮุอะฮุลัม

บทที่ 13 พิธีของวูญ

มี 6 ประการ คือ

- 1- ล้างใบหน้า รวมถึงการบ้วนปากและน้ำเข้าจมูกแล้วขับออก

- 2- ล้างมือจนถึงข้อศอก
- 3- เช็ดศีรษะทั้งหมด รวมถึงหูทั้งสองข้าง
- 4- ล้างเท้าจนถึงตาตุ่ม
- 5- เรียงลำดับ
- 6- อัล-มูวาလာต(การทำต่อเนื่องไม่ขาดตอน)

เกี่ยวกับพิธีกรรมการทำวุฎูอ์นั้น อัลลอฮ์ สุขุฮานะฮฺวะตะอาลา ตรัสว่า

﴿ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا فُتِنُوا إِلَى الصَّلَاةِ فَأَعْسَلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَأَمْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ ۝ ﴾ [المائدة: 6]

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! เมื่อพวกเขาเียนขึ้นจะไปละหมาด ก็จงล้างหน้าของพวกเขา และมือของพวกเขาถึงข้อศอก และจงลูบศีรษะของพวกเขา และล้างเท้าของพวกเขาถึงตาตุ่มทั้งสอง” (อัล-มาอิเตฮฺ 6)

หนึ่ง ล้างใบหน้า ปากและจมูก อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ فَأَعْسَلُوا وُجُوهَكُمْ ۝ ﴾ [المائدة: 6]

ความว่า “ก็จงล้างหน้าของพวกเขา” (อัล-มาอิเตฮฺ 6)

ส่วนหลักฐานที่บ่งบอกว่าจำเป็นที่จะต้องบ้วนปากและอิสตินซาค(น้ำเข้าจมูก)นั้น เพราะทั้งสองเป็นส่วนหนึ่งของใบหน้า และรายงานทั้งหมดที่พูดถึงเรื่องราวการทำวุฎูอ์ของท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิ วะสัลลัม นั้น ล้วนแล้วกล่าวถึงการบ้วนปากและอิสตินซาค(น้ำเข้าจมูกแล้วขับออก) โดยมีหะดีษที่รายงานโดย อับู ฮุร็อยเราะฮฺ จากท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْعَلْ فِي أَنْفِهِ مَاءً ثُمَّ لِيَنْتَرِ»

ความว่า “เมื่อคนหนึ่งในกลุ่มของท่านทำวุฎูอ์ให้เขาทำให้น้ำเข้าไปในจมูกของเขาหลังจากนั้นให้พ่นมันออกมา” (บันทึกโดยมุสลิม, อัน-นะสาอีฮฺ, อับู ดาวูด และอิมามอะหฺมัด)

สอง ล้างสองมือ อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَأَيْدِيكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ ۝ ﴾ [المائدة: 6]

ความว่า “และมือของพวกเขาถึงข้อศอก” (อัล-มาอิเตฮฺ 6)

หมายความว่า รวมไปถึงข้อศอก ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องล้างข้อศอกด้วย เพราะท่านนบี คืออัลลิลลอฮฺอะลัยฮิ วะสัลลัม ท่านได้ทำการล้างข้อศอกของท่านในการทำวุฎูอ์

สาม เช็ดศีรษะทั้งหมดรวมถึงหูทั้งสองข้าง อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَأَمْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ ۝ ﴾ [المائدة: 6]

ความว่า “และจงลูบศีรษะของพวกเจ้า” (อัล-มาอิดะฮ์ 6)

และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«الْأَذْنَانِ مِنَ الرَّأْسِ»

ความว่า “หูทั้งสองข้างนั้นเป็นส่วนหนึ่งของศีรษะ” (อัต-ติรมีซีย์ 37, อับู ดาอูด 134)

และเพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านจะทำการเช็ดศีรษะและหูทั้งสองข้างของท่าน ในการทำวุฎูอ์

สี ล้างสองเท้าพร้อมกับตาตุ่ม อัลลอฮุได้ตรัสว่า

﴿وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ﴾ [المائدة: 6]

ความว่า “และล้างเท้าของพวกเจ้าถึงตาตุ่มทั้งสอง” (อัล-มาอิดะฮ์ 6)

ห้า การทำตามลำดับ

เพราะอัลลอฮุได้กล่าววิธีทำไว้ตามลำดับ โดยได้นำเอาส่วนที่ต้องเช็ดแทรกระหว่างส่วนที่ต้องล้าง เป็นการตัดส่วนที่เหมือนกัน(หมายถึงส่วนที่ต้องล้าง)ให้แยกจากกัน ประโยชน์ที่ได้จากสิ่งนี้ คือ การลำดับตามขั้นตอน และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ลำดับการทำวุฎูอ์ตามวิธีการนี้ ด้วยการบอกกับปากและการปฏิบัติจริงของท่าน เป็นการอธิบายถึงสิ่งที่อัลกุรอานต้องการจะสื่อถึงให้ประชาชาติของท่านเข้าใจ

หก : อัล-มูวาลาต (ความต่อเนื่อง) คือ การที่ไม่เว้นช่วงการล้างอวัยวะใดๆ กระทั่งอวัยวะที่ล้างก่อนแล้วนั้นแห้งจากการเปียกน้ำวุฎูอ์ หลักฐานคือ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม คือผู้ที่กำหนดกฎเกณฑ์และให้ความกระจ่างแก่ประชาชาติของท่านในเรื่องหุก่มต่างๆ ของศาสนา และในทุกรายงานที่กล่าวถึงเวลาท่านนบีได้ทำวุฎูอ์ ก็จะมีรายงานว่าท่านได้กระทำมันอย่างต่อเนื่อง (ดูในอัล-ฮัลละลอะบีด เล่ม 1 หน้า 51-53 และ อัล-มุลักค็อศ อัล-ฟิสิกฮีย เล่ม 1 หน้า 32-33)

บทที่ 14 สิ่งที่ทำให้วุฎูอ์เสีย

มี 6 ประการ

- 1- การหลังของออกมาจากสองทวาร
- 2- สิ่งสกปรกที่เป็นนะญิสที่ขับออกจากร่างกาย
- 3- หมดสติด้วยการนอนหรืออื่นๆ
- 4- การสัมผัสส่ววัยวะเพศและทวารหนักด้วยมือโดยปราศจากผ้ากั้น
- 5- การทานเนื้ออูฐ
- 6- การออกจากอิสลาม(ริดตะฮฺ) ขออัลลอฮฺทรงให้เราและบรรดามุสลิมห่างไกลจากสิ่งนี้

บทเรียนก่อนหน้าผู้เขียนได้กล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับวุฎูอ์ ในบทนี้ท่านต้องการที่จะให้ความกระจ่างในเรื่องราวที่จะทำให้เสียวุฎูอ์ เพื่อให้มุสลิมได้รับรู้เกี่ยวกับเรื่องราวศาสนาของเขา จึงได้บอกให้เราทราบในที่นี้ว่า สิ่งที่ทำให้วุฎูอ์เสียนั้นก็คือ

หนึ่ง การหลังสิ่งของออกมาจากทั้งสองทวาร ไม่ว่าจะน้อยหรือมาก ซึ่งมีสองประเภท

1. แบบปกติ เช่น ปัสสาวะหรืออุจจาระ เช่นนี้แล้วจะทำให้เสียวุฎูอ์โดยความเห็นเป็นเอกฉันท์ของเหล่าผู้รู้ ตามที่อิบนุ อับดุลบร ได้กล่าวยืนยันไว้ อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنَ الْعَايِلِ ۖ ﴾ [المائدة: 6]

ความว่า “หรือคนหนึ่งคนใดในพวกเจ้ามาจากที่ถ่ายทุกข์” (อัล-มาอิดะฮฺ 6)

2. แบบไม่ปกติ เช่นพยาธิ เส้นผม และกรวด ซึ่งจะทำให้วุฎูอ์เสียเช่นเดียวกัน เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่ หญิงที่มีเลือดอิสติหาฎาะฮฺว่า

«تَوَضَّئِي لِكُلِّ صَلَاةٍ»

ความว่า “เธอจงอาบน้ำวุฎูอ์ในทุกๆ ครั้งที่ต้องการจะละหมาด” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีฮฺ 266, มุสลิม 333)

เนื่องจากเลือดอิสติหาฎาะฮฺไม่ได้ออกเป็นประจำ ไม่เหมือนกรณีเลือดประจำเดือนปกติ แต่เพราะมันออกมาจากทวารจึงนับว่าเป็นกรณีเดียวกันกับเลือดปกตินั่นเอง

สอง สิ่งสกปรกที่เป็นนะญิสที่ขับออกจากร่างกาย

กรณีเช่นนี้วุฎูอ์จะเสียก็ต่อเมื่อมีการออกมาในจำนวนมาก แต่ถ้าออกมาเพียงเล็กน้อยก็ไม่ทำให้วุฎูอ์เสียแต่อย่างใด เช่น เลือด ถ้ามันออกมาในปริมาณมากก็จะทำให้วุฎูอ์เสียและถ้าออกมาเพียงเล็กน้อยไม่ทำให้เสียวุฎูอ์ ท่านอิบนุ อับบาส ได้กล่าวเกี่ยวกับเลือดไว้ว่า ถ้าหากว่ามีกรหลังออกมามาก เช่นนี้แล้วเขาต้องอาบน้ำวุฎูอ์ใหม่ ครั้งหนึ่ง อิบนุ อุมร์ มีสิ่วเกิดขึ้นที่ใบหน้าและมีเลือดออกมาเล็กน้อย ท่านทำการละหมาดโดยไม่ได้อาบน้ำวุฎูอ์ใหม่ และทั้งสองกรณีนี้ไม่ปรากฏความขัดแย้งในหมู่เศาะหาบะฮฺ ดังนั้น มันจึงกลายเป็นประเด็นอิจญ์มาอฺที่เห็นพ้องต้องกัน

สาม หมดสติ ด้วยการนอนหลับหรืออื่นๆ เช่น เป็นบ้า มึนเมา เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวว่า

«الْعَيْنُ وَكَأُ السَّهِّ ، فَمَنْ نَامَ فَلْيَتَوَضَّأْ»

ความว่า “ดวงตาคือสิ่งที่ผูกสติ ดังนั้น ผู้ใดที่นอนหลับก็ให้เขาอาบน้ำวุฎูอ์เสียใหม่” (บันทึกโดยอบู ดาวูด 203, อิบน์ มาญะฮฺ 477)

แน่นอนว่า อาการเป็นลม เป็นบ้า หรือการมีนเมาอันมีผลทำให้หมดสติมากกว่าการนอนหลับเสียอีก เพราะฉะนั้นมันจึงควรเป็นเหตุให้เสียวุฎูอ์มากกว่าด้วยซ้ำ

สี สัมผัสอวัยวะเพศทั้งทวารเบาและทวารหนักด้วยมือเปล่า เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมกล่าวว่า

«مَنْ مَسَّ فَرْجَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ»

ความว่า “ผู้ใดที่สัมผัสอวัยวะเพศของเขาให้เขาอาบน้ำวุฎูอ์เสียใหม่” (บันทึกโดยอัต-ติรมีซีย์ 82, อัน-นะสาอีย์ 444)

ห่า ท่านเนีอฺอฺลุสฺ มีรายงานจาก ญาบิรฺ บิน สะมุเราะฮฺ ชายผู้หนึ่งได้ถามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า ฉันต้องอาบน้ำวุฎูอ์จากที่ท่านเนีอฺอฺลุสฺหรือไม่? ท่านตอบว่า

«نَعَمْ، تَوَضَّأْ مِنْ حُومِ الْإِبِلِ»

ความว่า “ใช่ ท่านจงอาบน้ำวุฎูอ์จาก(การทาน)เนีอฺอฺลุสฺ” (บันทึกโดยมุสลิม 360, อิบน์ มาญะฮฺ 495)

หก การออกจากอิสลาม (ริดดะฮฺ) ขออัลลอฮฺทรงทำให้เราออกห่างจากสิ่งนี้ด้วยเถิด อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿لَيْنَ أَشْرَكَتَ لِيَحْبِطَنَّ عَمَلُكَ ۝﴾ [الزمر: 6٦]

ความว่า “หากแม้ว่าเจ้าได้ตั้งภาคีเช่นนี้แล้ว การงานของเจ้า(ทั้งหมด)ก็จะสูญสลาย” (อิซ-ซุมัรฺ 65 และดูใน อัล-อูดตะฮฺ ชัรหฺ อัล-อุมตะฮฺ หน้า 53-57)

หมายเหตุ:

ส่วนการอาบน้ำให้มัยยิต ทักษะที่ถูกต้องคือ ไม่เป็นเหตุทำให้เสียน้ำวุฎูอ์ ตามทักษะของอุละมาอ์ส่วนใหญ่ เนื่องจากไม่มีหลักฐานในเรื่องดังกล่าว ทว่า ถ้ามือของผู้ทำการอาบไปสัมผัสกับอวัยวะเพศของมัยยิตโดยปราศจากผ้ากั้นเช่นนี้แล้วจำเป็นที่เขาจะต้องอาบน้ำวุฎูอ์ใหม่ และวาญิบสำหรับเขาที่จะต้องไม่สัมผัสอวัยวะเพศของมัยยิตเว้นแต่ต้องมีผ้ากั้นเท่านั้น

และในทำนองเดียวกันนี้การสัมผัสถูกผู้หญิง(หรือการสัมผัสเพศตรงข้าม)ก็ไม่ได้ทำให้น้ำวุฎูอ์เสียในทุกกรณี ไม่ว่าจะมิชะฮฺวะฮฺ(อารมณ์)หรือไม่ก็ตาม อันเป็นทักษะที่ถูกต้องที่สุดในทักษะต่างๆ ของอุละมาอ์ตราบที่ไม่มีกรหลังใดๆ ออกมา เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านได้จบภรรยาของท่านบางคน หลังจากนั้นท่านทำการละหมาดโดยที่ท่านไม่ได้อาบน้ำวุฎูอ์ใหม่แต่อย่างใด

ส่วนอายะฮฺที่อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

ความว่า “หรือเมื่อพวกท่านได้สัมผัสกับสตรี” (อัล-มาอิดะฮ์ 6)

อายะฮ์ดังกล่าวหมายความถึงการมีมาอู(ร่วมหลับนอน) ซึ่งเป็นทัศนะที่ถูกต้องที่สุดในสองทัศนะของอูลละมาฮ์ มันเป็นทัศนะของอิบน์ อับบาส และคนอื่นๆ

ในส่วนขอรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นอาบน้ำมัยยิตและสัมผัสผู้หญิง ท่านเชคของเราได้ทำการอธิบายทัศนะต่างๆ ของนักวิชาการในบทเดิมของต้นฉบับ พร้อมกับได้ตรึงไว้แล้วด้วย

บทที่ 15 อัคลาก(มารยาท)ที่ถูกบัญญัติใช้ต่อมุสลิมทุกคน

อัคลาก(มารยาท)ที่ถูกบัญญัติใช้ต่อมุสลิมทุกคน คือ ซื่อสัตย์ อะมานะฮ์ รักนวลสงวนตัว มีความละอาย กล้าหาญ เอื้ออาทร มีสัจจะ หลีกห่างจากทุกๆ สิ่งที่อัลลอฮ์ได้ห้ามไว้ มิได้ติดกับเพื่อนบ้าน ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามความสามารถ และอื่นๆ จากอัคลากที่มีปรากฏอยู่ในอัลกุรอานและซุนนะฮ์ซึ่งได้ถูกบัญญัติไว้

บทที่ 16 มารยาทตามคำสอนของอิสลาม

มารยาทที่งดงามในอิสลามมีดังนี้ ให้สลาม ยิ้มแย้มกับผู้อื่น รับประทานอาหารด้วยมือขวา และดื่มด้วยมือขวา มารยาทขณะเข้าออกมัสยิด และเข้าออกบ้านเรือน ยามเดินทาง ทำความดีต่อพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน ผู้ใหญ่ เด็กเล็ก ให้อวยพรแต่เด็กแรกเกิด เยี่ยมเยียนผู้เจ็บป่วย และอื่นๆ จากมารยาทที่อิสลามได้กำหนดไว้

หลังจากที่ผู้เขียนได้อธิบายถึงหลักการศาสนาทั้งที่เป็นหลักและปลีกย่อยในบทเรียนที่ผ่านมา ในบทนี้ผู้เรียนประสงค์ที่จะอธิบายให้ผู้คนทั่วไปได้ทราบถึงมารยาทที่งดงามในอิสลามส่วนหนึ่งที่ถูกบัญญัติไว้ให้มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของท่าน ใ้พี่น้องมุสลิม (ขออัลลอฮ์ทรงทำให้ท่านและเราได้รับบรรลุถึงทุกๆ การงานที่งดงาม) ที่จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีเลิศและสวยงามที่สุดด้วยอัคลากอันสูงส่งและมารยาทอันดีงามที่อิสลามได้กำหนดไว้ ได้ปรากฏบทบัญญัติมากมายจากทั้งอัลกุรอานและซุนนะฮ์เรียกกร้องเชิญชวนให้ยึดมั่นกับมารยาทที่งดงามเหล่านี้ และถ้าเพราะไม่กลัวว่าเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้จะยืดยาวก็คงจะนำมาเสนอ ณ ที่นี้ ดังนั้น ท่านจงนำเอาแบบอย่างจากผู้ที่ได้ปฏิบัติเรื่องเหล่านี้ไว้แก่เรา นั่นคือท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งได้มีผู้ถามท่านหญิงอาอิชะฮ์เราะฎิยัลลอฮุอันฮ่า ถึงมารยาทของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านหญิงอาอิชะฮ์ตอบว่า

«كَانَ خُلُقَهُ الْقُرْآنَ»

ความว่า “แท้จริงมารยาทของท่าน(นบี)คืออัลกุรอาน”

เป็นที่รับรู้กันว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เป็นผู้ซื่อสัตย์ มีอะมานะฮ์ กล้าหาญ โอบอ้อมอารี หลีกห่างจากทุกสิ่งที่ไม่ดีได้ห้ามไว้ และบรรดาเศาะหาบะฮ์ต่างก็ได้เดินตามแบบอย่างของท่านอย่างดี เราะฎียัลลอฮุอันฮุม อัญญัมะฮ์

ในช่วงเริ่มต้นของการขยายอิสลามสู่ทั่วสารทิศนั้น เกิดมาจากการสนทนาแลกเปลี่ยนของเหล่าพ่อค้ามุสลิมกับผู้คนต่างๆ โดยพวกเขาที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและซื่อตรง ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอวิงวอนต่ออัลลอฮ์ หลังจากนั้นก็ขอความร่วมมือจากท่าน ไซ์ฟีน้องมุสลิม ให้ท่านจงเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดีงามเหล่านี้เถิด จงเป็นบุคคลที่ซื่อสัตย์ในคำพูดและการกระทำ มีอะมานะฮ์ในสิ่งที่ได้รับมาและถ่ายทอดไป มีความบริสุทธิ์ใจและพอเพียงกับสิ่งที่มีอยู่ในครอบครอง และจงเป็นคนที่ความละอาย มารยาทดี กล้าหาญ ให้เกียรติและมีความเชื่ออาทร ไม่ปองร้ายต่อคนอื่น มีเมตตา ปฏิบัติต่อเพื่อนบ้านของท่านด้วยดีเพราะสิทธิของเขานั้นยิ่งใหญ่ และจงให้ความช่วยเหลือต่อผู้ยากไร้แท้จริงอัลลอฮ์จะทรงช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ ตราบที่บ่าวของพระองค์คอยช่วยเหลือพี่น้องของเขา จงให้สลามต่อผู้ใดก็ตามไม่ว่าท่านจะรู้จักเขาหรือไม่รู้จัก เพราะสิ่งเหล่านี้คือแบบอย่างของท่านนบี ท่านได้ถ่ายทอดซึ่งความรักและผลึกใสความเกลียดชัง ก้าวร้าวและการแบ่งพรรคแบ่งพวก จงยึดไว้กับพี่น้องของท่านอย่างสม่ำเสมอเพราะสิ่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการให้ทาน จงปฏิบัติตามสิ่งที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ชี้แนะ ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารอาหารและดื่มน้ำด้วยมือขวา และจงปฏิบัติตามสุนนะฮ์ด้วยการก้าวด้วยเท้าขวาทุกครั้งที่มีผัสยึดอ่านดุอาอ์มะฮฺรู (ดุอาอ์ที่ปรากฏจากหะดีษของท่านนบี) และออกจากมัสยิดด้วยเท้าซ้าย จงหมั่นรักษาอ่านดุอาอ์เวลาเช้าและออกจากบ้าน เช่นนี้แล้วท่านจะถูกปกป้องด้วยการปกป้องของอัลลอฮ์และจะได้รับการดูแลจากพระองค์ ท่านอย่าได้ลืมดุอาอ์ทุกครั้งที่ท่านจะเดินทาง และจงทำดีต่อบิดามารดาของท่าน โดยการปฏิบัติกับท่านทั้งสองด้วยสิ่งที่ดีงาม จงรู้ไว้เถิดว่าสิทธิของทั้งสองที่มีต่อท่านยิ่งใหญ่ซึ่งอัลกุรอานและหะดีษของท่านนบีได้ชี้แนะไว้ ท่านอย่าได้ปล่อยปะละเลยต่อสิ่งนี้ ไม่เช่นนั้นแล้วท่านจะเสียใจ และท่านอย่าได้ลืมที่จะทำดีต่อญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน ผู้หลักผู้ใหญ่และผู้ย่อยเพราะมันเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์และท่านนบีได้ชี้แนะไว้ อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴾ [البقرة: 195]

ความว่า “และจงทำดีเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงรักผู้ทำความดีทั้งหลาย” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ 195)

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«إِنَّكُمْ لَا تَسْعَوْنَ النَّاسَ بِأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ لِيَسْعَهُمْ مِنْكُمْ بَسْطُ الْوَجْهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ»

ความว่า “แท้จริง พวกท่านไม่สามารถที่จะทำให้ผู้คนพอใจด้วยทรัพย์สินของท่านดอก ทว่า พวกท่านสามารถที่จะทำให้ผู้คนพอใจท่านได้ด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มและนิสัยที่ดีงาม”

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่ท่านมุอาฮว่า

«اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَأَتَّبِعِ السَّبِيلَةَ الْحَسَنَةَ تَمَحُّهَا، وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ»

ความว่า “จงยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ณ ที่ใดก็ตามที่ท่านอยู่ และจงลบล้างความชั่วด้วยความดี และจงคลุกคลีกับผู้คนด้วยมารยาทที่ดีงาม” (อัล-ติรมีซีย์ 1987, อะหฺมัด 5/153)

นักกีฬาท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

أحسن إلى الناس تستعبد قلوبهم فطالما استعبد الإنسان إحسان
ความว่า “จงทำดีต่อผู้คนเถิด แล้วท่านก็จะผูกมัดหัวใจของพวกเขาได้ เพราะหลายครั้งแล้ว ที่ความดีงามได้ผูกมัดหัวใจผู้คนไว้”

จงแสดงความยินดีต่อทารกที่เกิดใหม่ และขออ้ออาอีให้เด็กน้อยด้วยกับอ้ออาอีที่ปรากฏจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จงเยี่ยมเยียนพี่น้องของท่านที่ได้รับความทุกข์ยากท่านจะได้ผลบุญในสิ่งนั้น และจะได้รับการดั่งเช่นที่พวกเขาได้รับในผลบุญ และจงยึดมั่นด้วยกับอัลลาคที่ถูกบัญญัติไว้และมารยาทอิสลามและออกห่างจากมารยาทที่ไม่ดีงามทั้งหลาย ขออัลลอฮฺทรงทำให้เราและท่านเป็นหนึ่งในผู้ที่ยึดมั่นกับอัลลาคที่ศาสนาได้บัญญัติไว้ และออกห่างจากมารยาทที่ไม่ดีงามทั้งหลาย แท้จริงพระองค์ทรงมีความปรีชาสามารถในทุกๆ สิ่ง และทรงคู่ควรยิ่งในการตอบรับอ้ออาอีของปวงบ่าว

ขอพระองค์ประทานเศาะละวาตแก่ท่านนบีของเรา และบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านทุกคนด้วยเทอญ

บทที่ 17 เตือนให้ระวังจากการตั้งภาคีและความชั่วต่างๆ

การระวังจากการตั้งภาคีหรือซิริก และความชั่วต่างๆ ดังนี้

ความหายนะทั้ง 7 ประการ คือ การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ไสยศาสตร์ การฆ่าชีวิตที่อัลลอฮฺได้ทรงห้ามไว้ เว้นแต่ด้วยความชอบธรรม รับประทานทรัพย์สินดอกเบี้ย รีดทรัพย์เด็กกำพร้า การหนีทัพในยามทำสงคราม การใส่ร้ายมุสลิมะฮฺที่บริสุทธิ์และเป็นผู้ศรัทธา

และในจำนวนความผิดอื่นๆ อาทิ ออกตัญญูต่อบิดามารดา ตัดขาดความสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง เป็นพยานเท็จ สาบานด้วยกับสิ่งมดเท็จ ทำร้ายเพื่อนบ้าน อธรรมต่อคนอื่นและละเมิดในเรื่องเลือดเนื้อ ทรัพย์สิน เกียรติ และอื่นๆ จากที่กล่าวมา ซึ่งอัลลอฮฺและท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ห้ามไว้

หลังจากที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับคุณลักษณะนิสัยที่อิสลามได้บัญญัติไว้ให้กับมุสลิมทุกคนและจรรยาบรรณในอิสลามไปแล้ว ในบทนี้ผู้เขียนต้องการที่จะกล่าวถึงอันตรายของการตั้งภาคี และเตือนให้รับรู้ถึงพิษภัยของมัน รวมถึงความชั่วอื่นๆ ทั้งหมด ส่วนหนึ่งก็คือความหายนะทั้งเจ็ดประการเพื่อที่จะได้เตือนประชาชาติมุสลิมมิให้ลี้ลับเข้าไป หรืออาจจะไปกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจากที่กล่าวไปทั้งหมด จากท่านอบู สุร็อยเราะฮฺ เล่าว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ»، قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا هِيَ؟ قَالَ: «الشِّرْكُ بِاللَّهِ، وَالسَّحَرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَيُّ بِيَوْمِ الرَّحْفِ، وَقَدْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ»

ความว่า “พวกท่านจงออกห่างจาก อัล-มุบิกอด(ความหายนะ) ทั้งเจ็ด” พวกเขากล่าวว่า ใ้อรชูลุลลอฮฺ มันมีอะไรบ้าง? ท่านกล่าวว่า “การตั้งภาคีต่ออัลลลอฮฺ ไสยศาสตร์ การฆ่าชีวิตที่อัลลลอฮฺได้ทรงห้ามไว้เว้นแต่ด้วยความชอบธรรม กินดอกเบี้ย ริดทรัพย์เด็กกำพร้า การหนีทัพในยามทำสงคราม ใส่ร้ายมุสลิมะฮฺที่บริสุทธิ์ ไร่เตียงสา และมีศรัทธา” (อัล-บะกุรียะฮ์ 2615, มุสลิม 89)

ที่ได้ชื่อว่า อัล-มุบิกอด(ความหายนะ) เพราะมันจะนำมาซึ่งความหายนะให้กับผู้ที่กระทำมันในโลกนี้ และในวันอาคีเราะฮฺก็จะมีบทลงโทษอีกรอบ

ส่วนประเด็นเกี่ยวกับชีริกนั้น เราได้กล่าวอธิบายไปแล้วในบทที่สี่ ซึ่งผู้อ่านสามารถย้อนกลับไปดูได้ ในส่วนของไสยศาสตร์นั้น คือ การทำของและปลุกเสก ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ส่งผลต่อจิตใจและร่างกาย บางอย่างทำให้ป่วยและถึงชีวิต และทำให้สามีมกรรยาหย่าร้าง และส่วนหนึ่งเป็นไปในลักษณะการสร้างภาพลวงตาให้คนเชื่อโดยไม่ได้มีอยู่จริง ดังเช่นที่อัลลลอฮฺได้ตรัสในสุเราะฮฺ ฏอฮา ว่า

﴿ قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّمَا أَنْتَ لِقَىٰ وَإِنَّمَا أَنْ تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ۖ قَالَ بَلْ أَلْقَوْنَا إِذًا جِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ۗ ﴿٦٦﴾ [طه: ٦٥-٦٦]

ความว่า “พวกเขากล่าวว่า ใ้อมุซาเอ๋ย ท่านจะเป็นผู้โยนหรือว่าพวกเขาจะเป็นผู้โยนก่อน มูซากล่าวว่า พวกท่านจงโยนก่อนเถิด ณ บัดนั้น เขือกและไม้เท้าของพวกเขาดูประหนึ่งว่ามันเลื้อยคลานไปมาเพราะเล่ห์กลของพวกเขา” (ฏอฮา 65-66)

การทำไสยศาสตร์หรือมายากลนี้ถือเป็นสิ่งต้องห้าม เพราะเป็นการรุกรต่ออัลลลอฮฺ และเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับการศรัทธาและการเชื่อในเอกภาพของอัลลลอฮฺ

อัลลลอฮฺได้ตรัสว่า

﴿ وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۗ ﴿١٠٢﴾ [البقرة: 102]

ความว่า “และเขาทั้งสองจะไม่สอนให้แก่ผู้ใด จนกว่าทั้งสองจะกล่าวว่า แท้จริงเราเป็นเพียงผู้ทดสอบเท่านั้น ดังนั้น เจ้าจงอย่าได้ปฏิเสธศรัทธา” (อัล-บะเกาะเราะฮฺ 102)

และบทลงโทษของผู้กระทำไสยศาสตร์ ก็คือ ประหารชีวิต

และทุกสิ่งที่มีกล่าวไว้ในหะดีษนี้และสิ่งที่เชคได้กล่าวเพิ่มเติมจากเนื้อหาในหะดีษ ล้วนแล้วเป็นสิ่งที่ต้องห้ามด้วยหลักฐานจากอัลกุรอานและสุนนะฮฺ จำเป็นอย่างยิ่งที่มุสลิมทุกคนจะต้องออกห่างอย่างเด็ดขาด และหากได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับแม้เพียงเล็กน้อยก็จงละทิ้งและสำนึกเสียใจพร้อมกับตั้งมั่นว่าจะไม่กลับไปสู่สิ่งเหล่านั้นอีกเป็นครั้งที่สอง หรือกลับไปทำทุกๆ สิ่งที่เป็นสิ่งต้องห้ามและชั่วร้าย ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีอำนาจก็จะต้องห้ามปรามผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองของตน และตักเตือนพี่น้องมุสลิมของเขาไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับ โดยการบอกให้รู้ถึงภัยสิ่งเหล่านี้ว่ามีอันตรายต่อศาสนาอย่างไร เพราะสิ่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องความดีและความยำเกรง และการส่งเสริมในเรื่องการทำความดีและห้ามปราม

ความชั่ว และเป็นภาระเชิญชวนสู่แนวทางของอัลลอฮฺ เป็นแบบอย่างแนวทางของบรรดานบี อะลัยฮิมุสลาม อัลลอฮฺได้ประกาศผ่านท่านนบีมูฮัมมัด คืออัลลอฮฺอะละฮฺวะฮ์สลัม ว่า

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي﴾ [يوسف: 107]

ความว่า “จงกล่าวเถิดมูฮัมมัด นี่คือนำทางของฉัน ฉันเรียกร้องไปสู่อัลลอฮฺบนแนวทางอันประจักษ์แจ้ง ทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉัน” (ยูสุฟ 108)

ขออัลลอฮฺทรงทำให้เราและท่าน รวมไปถึงมุสลิมทุกคนออกห่างจากความผิดบาปและสิ่งไม่ดีทั้งหลาย และทำให้เราเย็นหยัดด้วยถ้อยคำแห่งพระองค์อัลลอฮฺด้วยความยั่งยืนในการใช้ชีวิตทั้งบนโลกดุนยาและในวันอาคิเราะฮฺ แท้จริง พระเจ้าของฉันนั้นทรงได้ยินและตอบรับดุอาอ์ทั้งหลาย

ขอพระองค์ประทานเศาะละวาตแก่ท่านนบีของเรา และบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านทุกคนด้วยเทอญ

บทที่ 18 การจัดการภาวะชะฮฺและละหมาดให้กับภาวะชะฮฺ

มีรายละเอียดดังนี้

การจัดการกับภาวะชะฮฺ

1. เมื่อมั่นใจว่าบุคคลหนึ่งเสียชีวิตแล้ว ให้ทำการปิดดวงตาทั้งสองข้างของผู้ตาย และใช้ผ้ามัดเพื่อดีงกรรมทั้งสองเข้ากับศรีษะ

2. ขณะอาบน้ำให้ศพ ให้ปกปิดร่างกายของเขา หลังจากนั้นให้ยกขึ้นเล็กน้อย แล้วลูบกดหน้าท้องของเขาเบาๆ หลังจากนั้นให้ผู้อาบน้ำเศษผ้าหรืออื่นๆ ที่ทำจากผ้าไว้ในมือของตน เพื่อเช็ดทำความสะอาดนะฎิสให้เรียบร้อย หลังจากนั้นก็อาบน้ำละหมาดให้กับศพ แล้วจึงล้างศรีษะและเคราด้วยน้ำสะอาดและน้ำพุทรา หรือน้ำยาทำความสะอาดเช่น สบู่ เป็นต้น หลังจากนั้นให้ล้างแขนขวา แขนซ้าย หลังจากนั้นให้อาบน้ำเช่นนั้นอีก สอง สามครั้ง โดยในทุกๆ ครั้งให้ใช้มือกดและลูบหน้าท้องของผู้ตายเบาๆ หากมีสิ่งสกปรกออกจากทวารให้ล้างออกแล้วทำการอุดปิดด้วยสำลี และหากสำลีไม่สามารถปิดกั้นได้ให้ใช้ดิน หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ปัจจุบันเช่นเทปกาวปิดเอาไว้ เป็นต้น

เสร็จแล้ว ให้อาบน้ำละหมาดให้ศพใหม่อีกครั้ง ถ้าหากยังไม่สะอาดด้วยการอาบน้ำสามครั้ง ให้เพิ่มเป็นห้า หรือเจ็ดครั้ง หลังจากนั้นให้เช็ดตัวด้วยผ้า และใส่น้ำหอมตรงตำแหน่งที่ส่งกลิ่น(ใต้รักแร้ ข้อพับต่างๆ เป็นต้น) และตำแหน่งสูงสุด และหากสามารถใส่ทั่วทั้งร่างได้ก็เป็นการดี ให้อบผ้าห่อศพของเขาด้วยธูปหอม และหากหมวดหรือเล็บของเขายาวก็ให้ตัดเล็ม และไม่ต้องปิดผมของเขา แต่ถ้าเป็นผู้หญิงให้รวบมัดผมเป็นสามส่วน แล้วก็ปล่อยไว้ด้านหลังของนาง

3. การห่อศพ สำหรับผู้ชาย ดีที่สุดควรห่อด้วยผ้าสามผืนสีขาวโดยปราศจากการสวมเสื้อหรือแต่งกายใดๆ ทั้งสิ้น โดยการพับเข้าหาศพทีละผืน และหากห่อศพด้วยผ้าที่ตัดเป็นเสื้อ กับผ้าถุง และผ้าห่ออีกชั้นก็ไม่มีปัญหาใดๆ ส่วนผู้หญิงให้ทำการห่อศพด้วยผ้าห้าชิ้น ประกอบด้วย เสื้อ ผ้าคลุมหัว ผ้าถุง และผ้าห่อ

ศพอีกสองฝั่ง ถ้าเป็นเด็กผู้ชายให้ห่อศพด้วยผ้าหนึ่งผืนถึงสามผืน และห่อทรวงหญิงด้วยเสื้อหนึ่งชิ้นและผ้าสองผืน

4. บุคคลที่คู่ควรที่สุด ในการอาบน้ำและนำละหมาดศพให้กับผู้ตายที่เป็นผู้ชาย คือบุคคลที่ผู้ตายได้สั่งเสียไว้ หลังจากนั้นก็เป็นบิดา ปู่ และญาติที่มีสิทธิรับมรดกแบบอะเศาะบะฮะตามลำดับ

และบุคคลที่คู่ควรที่สุดที่จะทำการอาบน้ำให้กับศพผู้หญิง ก็คือ ผู้ที่นางได้สั่งเสียไว้ หลังจากนั้น ก็เป็นมารดา ยาย และญาติฯ ที่ใกล้ชิดตามลำดับของฝั่งหญิง

และสำหรับสามีภรรยา แต่ละคนสามารถอาบน้ำให้กับอีกฝ่ายได้ เพราะตอนที่ท่านอบู บักรุ อัส-ซิดดีก เสียชีวิต ภรรยาของท่านเป็นผู้อาบน้ำญะนาซะฮะฮ์ให้กับท่าน และท่านอะลียก็ได้อาบน้ำญะนาซะฮะฮ์ให้กับท่านหญิงฟาฏิมะฮะฮ์ เพราะภริยาลดลสูญอันฮา

5. การละหมาดญะนาซะฮะฮ์ ให้เริ่มด้วยการตักปี่รุและให้อ่านหลังจากตักปี่รุครั้งแรกด้วยสุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮะฮ์ และหากตามด้วยสุเราะฮ์อื่นๆ หรืออายะฮ์สองอายะฮ์ก็เป็น好事 เนื่องจากมีหะดีษได้ระบุเอาไว้จากอิบนุ อับบาส เราะฮิยัลลอฮูอันฮุ หลังจากนั้น ให้ทำการตักปี่รุครั้งที่สองและกล่าวเศาะละวาตต่อท่านนบี คือลดลลสูญอะลัยฮิวะสลัลัม ดังเช่นที่เขากล่าวเศาะละวาตในตะชะฮุดเวลาละหมาด หลังจากนั้นให้ตักปี่รุครั้งที่สาม และกล่าวดูอาฮ์

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَعَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْقَاتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَعَائِبِنَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ ، وَاعْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ ، وَنَقِّهِ مِنَ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا كَمَا يُنْقَى الثُّوبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِدْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَفْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَتَوَرَّ لَهُ فِيهِ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ.

หลังจากนั้นให้ตักปี่รุครั้งที่สี่ และให้สลามหนึ่งครั้งโดยหันไปทางขวา

ส่งเสริมให้ยกมือทั้งสองข้างขณะตักปี่รุทุกครั้ง และหากญะนาซะฮะฮ์เป็นผู้หญิงให้กล่าวดูอาฮ์ด้วยการปรับเปลี่ยนญะฮ์หรือสรรพนามเป็น

(اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهَا)

และหากญะนาซะฮะฮ์มีสองคน ให้กล่าว

(اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُمَا)

และให้กล่าวแบบรวมหากญะนาซะฮะฮ์มีหลายศพ

กรณีผู้ตายเป็นเด็ก (เสียชีวิตก่อนบิดามารดา) ให้กล่าวแทนจากการขออภัยโทษเป็นดูอาฮ์ที่ว่า
اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرْطًا وَذُخْرًا لَوْلَايَدَيْهِ، وَشَفِيعًا مُجَابًا، اللَّهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِينَهُمَا، وَأَعْظِمْ بِهِ أَجُورَهُمَا، وَأَلْحِقْهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي كِفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ، عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيمِ.

ตามแบบอย่างสุนนะฮ์นั้น ให้อิมามยืนอยู่ ณ ตำแหน่งตรงกับศีรษะของญะนาซะฮะฮ์ที่เป็นชาย และตรงกลางญะนาซะฮะฮ์ที่เป็นหญิง และให้วางญะนาซะฮะฮ์ชายต่อจากอิมามในกรณีที่มีญะนาซะฮะฮ์หลายๆ ศพ

ส่วนญะนาซะฮฺหญิงให้วางถัดจากศพแรกไปทางกิบลัต และหากกรณีที่มีญะนาซะฮฺที่เป็นเด็กผู้ชายให้วางญะนาซะฮฺศพเด็กก่อนแล้วตามด้วยศพผู้หญิงและเด็กผู้หญิงตามลำดับ โดยศีรษะของเด็กชายอยู่ในระดับเดียวกับศีรษะของญะนาซะฮฺผู้ชาย และส่วนกลางของญะนาซะฮฺผู้หญิงให้อยู่ในตำแหน่งเดียวกับศีรษะของญะนาซะฮฺชาย ให้ศีรษะของเด็กหญิงให้อยู่ในระดับเดียวกับศีรษะของญะนาซะฮฺที่เป็นผู้หญิง และส่วนกลางของเธอให้อยู่ในระดับเดียวกับศีรษะของญะนาซะฮฺผู้ชาย แล้วผู้ที่มาร่วมละหมาดทั้งหมดให้อยู่ด้านหลังของอิมาม เว้นเสียแต่ว่าในกรณีที่คนคนหนึ่งไม่มีที่ให้ละหมาด ก็ให้ไปยืนอยู่ฝั่งขวาของอิมาม

والحمد لله وحده والصلاة والسلام على نبينا محمد وآله وصحبه

